

Gemeente Achtkarspelen
Ruimtelijke onderbouwing "het bouwen van een ligboxenstal en de verlenging van een bestaande vleeskuikenstal" op het perceel Hamsterpein 3 te Drogeham".

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding voor de omgevingsvergunning met afwijking

Op 8 september 2012 is er een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor het realiseren van een ligboxenstal en de verlenging van een vleeskuikenstal op het perceel Hamsterpein 3 te Drogeham (kadastrale gemeente Drogeham, sectie D, nummers 3571 en 3572). De aanvraag bevat de onderdelen bouwen, strijdig gebruik en milieu (revisie).

Op het perceel is een gemengd agrarisch bedrijf gevestigd. Het bedrijf bestaat deels uit een melkveehouderij en deels uit een vleeskuikenbedrijf. De maatschap Van Minnen-Postma is voornemens om beide onderdelen van het bedrijf uit te breiden. Deze uitbreiding betreft de bouw van een nieuwe ligboxenstal en een uitbreiding van een bestaande vleeskuikenstal.

De geprojecteerde locaties van de ligboxenstal en de uitbreiding van de vleeskuikenstal liggen buiten het bouwvlak van het perceel en beide bouwwerken zijn daarmee strijdig met het bestemmingsplan. Om de totale uitbreiding te kunnen realiseren zal een omgevingsvergunning met afwijking moeten worden verleend (artikel 2.12, lid 1, sub a, onder 3 van de Wabo). Deze ruimtelijke onderbouwing dient als motivering van de omgevingsvergunning met afwijking.

1.2 Ligging van het projectgebied

Het projectgebied ligt ten noordoosten van het dorp Drogeham, aan de weg richting Augustinusga. De ligging van het projectgebied is vastgelegd in een digitale verbeelding. Onderstaand kaartje geeft de globale ligging van het projectgebied weer.

1.3 Geldend planologisch regiem

Op het moment van het indienen van de aanvraag vormde het bestemmingsplan Buitengebied van 1992 het geldend planologisch regiem. Het projectgebied heeft daarin de bestemming 'gronden bestemd voor agrarische doeleinden, categorie AG-E (agrarisch gebied met elzensingels)'. Op grond van de voorschriften is alleen binnen het aangegeven bouwperceel bebouwing toegestaan ten behoeve van het grondgebonden agrarische bedrijf (de melkveetak). De ligboxenstal is buiten het bestaande bouwvlak geprojecteerd, en daarom strijdig met het bestemmingsplan. De verlenging van de vleeskuikenstal vindt ook plaats buiten het bestaande bouwvlak. Daarmee is ook het verlengen van de vleeskuikenstal strijdig met de voorschriften van het bestemmingsplan. De bestaande vleeskuikenstallen zijn in het verleden planologisch mogelijk gemaakt via een vrijstelling ex. art. 19 lid 1 WRO (oud).

2. PROJECTBESCHRIJVING

Op 8 september 2012 is er een aanvraag ingediend voor het bouwen van een ligboxenstal en de verlenging van een bestaande vleeskuikenstal op het perceel Hamsterpein 3 te Drogeham. De ligboxenstal zal ten westen van de bestaande bedrijfsgebouwen gebouwd worden en zal maximaal 125 stuks melkvee huisvesten. De nieuwe ligboxenstal van 1680 m² vervangt een bestaande ligboxenstal die aan de oostkant van het perceel staat. In totaal zal de veestapel uit 150 stuks melk-, kalf- en droge koeien en 133 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar bestaan.

Het bedrijf kent naast een melkveetak nog een intensieve tak. Ten behoeve van de intensieve tak zijn er twee vleeskuikenstallen aanwezig waarin momenteel 94.500 vleeskuikens zijn gehuisvest. De kortste stal wordt aan de achterzijde vergroot met 1.000 m². De stal wordt hiermee qua lengte gelijk getrokken met de andere vleeskuikenstal. De 94.500 vleeskuikens zullen worden verdeeld over de beide stallen, het aantal dieren zal niet toenemen. Met de uitbreiding wordt voldaan aan de dierenwelzijneisen (Vleeskuikenbesluit).

Behalve de bovengenoemde bouwwerken worden ook nieuwe locaties voor mestopslag en ruwvoeropslag gerealiseerd, en wordt het stalsysteem van de vleeskuikenstallen aangepast om te kunnen voldoen aan het Besluit huisvesting.

De oppervlakte van het totale bouwperceel zal na uitvoering ongeveer 2,8 hectare bedragen (momenteel ongeveer 1,8 hectare).

3. ONDERZOEK

3.1 Algemeen

Gemeentelijk en provinciaal beleid

Bestemmingsplan

Beide uitbreidingen, de bouw van de ligboxenstal en de verlenging van de vleeskuikenstal, zijn strijdig met de voorschriften van het bestemmingsplan Buitengebied van 1992, dat het geldende ruimtelijk plan was ten tijde van het indienen van de aanvraag. Het bestemmingsplan bevat geen passende mogelijkheden om van de voorschriften af te wijken.

Het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied is vastgesteld op 6 maart 2014. De totale uitbreiding van het gecombineerde bedrijf is tevens strijdig met dit nieuwe plan omdat ook in dit plan het bouwvlak wordt overschreden.

Kadernota Buitengebied en toekomstig beleid

In de Kadernota Buitengebied die op 24 mei 2012 door de gemeenteraad is vastgesteld, zijn de contouren voor het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied opgenomen. Inmiddels zijn deze contouren verwerkt in het op 6 maart 2014 vastgestelde bestemmingsplan Buitengebied. Agrarische bedrijven (grondgebonden) hebben beginsel een bouwvlak van

ten hoogste 1,5 hectare gekregen, dan wel de bestaande oppervlakte indien deze meer is. Het agrarische bedrijf aan de Hamsterpein 3 te Drogeham heeft momenteel een bouwvlak van 1,8 ha. Grondgebonden agrarische bedrijven kunnen onder voorwaarden uitgroeien tot een bouwvlak van maximaal 3 hectare. Een van de voorwaarden is een goede landschappelijke inpassing, die moet worden bewerkstelligd door de toepassing van de Nije Pleats werkwijze. In dit geval heeft een Nije Pleats werksessie plaatsgevonden waarbij de initiatiefnemer en diverse betrokkenen bij aanwezig waren. Met deze sessie is getracht een zorgvuldige inpassing van de nieuwe ligboxenstal te waarborgen.

De bouwvlakken van intensieve veehouderijen zijn om de bestaande bebouwing gelegd. Een uitbreiding buiten het bouwvlak vanwege een verbeterd dierenwelzijn is binnenplans mogelijk. Als het aantal dieren echter ook toeneemt, zal de gemeenteraad hiermee moeten instemmen en moet een uitbreiding via een aparte planologische procedure mogelijk gemaakt worden.

Provinciaal beleid

Op 27 april 2011 heeft de provincie alle gemeenten een brief gestuurd betreffende de schaalvergroting in de veehouderij. Hierin wordt aangegeven dat de provincie het beleid ten aanzien van intensieve veehouderij en grootschalige melkveehouderij wil heroverwegen gelet op het verwachte Rijksbeleid en het RIVM onderzoek naar volksgezondheidseffecten. De provincie maakt daarom een pas op de plaats voor wat betreft de schaalvergroting van agrarische bedrijven. Er wordt gesteld dat ontwikkelingen bij agrarische bedrijven die in strijd zijn met het geldende bestemmingsplan worden beperkt. Hiermee wordt feitelijk een tijdelijke stop op megastallen nagestreefd. In de brief wordt aangegeven dat een bestaand agrarisch bedrijf nog kan groeien tot maximaal 300 NGE.

Begin 2014 heeft de ontwerp Verordening Romte Fryslân 2014 ter inzage gelegen. Hierin is het nieuwe beleid voor de agrarische bedrijven in de provincie opgenomen. Omdat de Verordening Romte nog niet in werking is getreden, en omdat de onderhavige aanvraag is ingediend voordat de ontwerpen van de nieuwe Verordening Romte ter inzage zijn gelegd, vormt dit nieuwe beleid geen formeel toetsingskader voor deze aanvraag. Het op dit moment nog geldende beleid van de provincie Fryslân wordt hieronder uiteengezet.

Melkveetak

In een brief van 24 januari 2012 geeft de provincie Fryslân aan dat er voor de melkveehouderij nieuw beleid is. De maximumgrens van 300 NGE wordt losgelaten. De provincie is van mening dat de gestelde ruimtelijke voorwaarden een goede inpassing van een grootschalige melkveehouderij voldoende borgen. Een van deze voorwaarden is een landschappelijke inpassing volgens de werkwijze Nije Pleats bij bouwvlakken die meer dan 1,5 hectare bedragen. Verder stelt de provincie dat de maximale oppervlakte van een bouwvlak 3 hectare bedraagt. Tot slot geldt voor melkveehouderijen met een bouwvlak groter dan 1,5 hectare het criterium dat de melkveehouderij grondgebonden is. Dit wil zeggen dat een melkveehouderij aan een bepaalde plek in het landelijk gebied gebonden is vanwege de functionele afhankelijkheid van de grond in de omgeving.

Bij brief van 20 maart 2013 geeft de provincie aan dat de drie voorwaarden als genoemd in de brief van 24 januari 2012 nader uitgewerkt zijn in het statenvoorstel waarmee provinciale Staten van Fryslân op 27 februari 2013 mee hebben ingestemd. Deze voorwaarden zullen worden geborgd in de herziening van de Verordening Romte, die inmiddels als ontwerp ter inzage heeft gelegen. De provincie vraagt gemeenten om, vooruitlopend op deze herziening, in ruimtelijke plannen rekening te houden met de drie voorwaarden.

Aan de eerste voorwaarden ten aanzien van de landschappelijke inpassing wordt voldaan. De Nije Pleats werkwijze is gevolgd om een zorgvuldige inpassing van het nieuwe bouwvlak te waarborgen. In onderhavig geval wordt het bouwvlak vergroot tot 2,8 hectare. Hierbij is ook de intensieve tak meegerekend. Het gecombineerde bedrijf

overschrijdt de maximale oppervlakte 3 hectare dus niet. Ten aanzien van de grondgebondenheid zal de provincie in de partiële herziening van de Verordening Romte een kwalitatieve omschrijving opnemen. De strikte eis van plaatsgebondenheid die eerder door de provincie genoemd is (gronden binnen 10 km van het bedrijf waarvan min. 40% aansluit op het bedrijf) wordt hiermee losgelaten. Gemeenten moeten bouwaanvragen voor melkveehouderijen op basis van eigen inzicht kunnen beoordelen op de kwalitatieve omschrijving van grondgebondenheid. Dit betekent dat voldoende duidelijk moet zijn dat de bedrijfsvoering geheel of in overwegende mate niet in gebouwen plaatsvindt. Het bedrijf beschikt over ca. 50 hectare grond voor de agrarische activiteiten voor de melkveetak, waarvan 30 hectare rondom het bedrijf (huiskavels), en nog 20 hectare op enige afstand (binnen 10 km). De provincie laat de strikte eis van grondgebondenheid los, maar met deze grondverhoudingen kan wel worden aangetoond dat de melkveetak van het agrarische bedrijf aan de Hamsterpein 3 te Drogeham voldoet aan de grondgebondenheid.

Intensieve tak

Voor intensieve veehouderijen zal het interim-beleid, dat is aangekondigd in de brief van 27 april 2011, voorlopig blijven gelden. De heroverweging van het provinciale beleid voor de intensieve veehouderij zal de provincie ter hand nemen zodra meer bekend is over volksgezondheidseffecten en het standpunt van het rijk daarover. Inmiddels heeft de provincie haar nieuwe beleid voor de intensieve veehouderij kenbaar gemaakt in de ontwerp Beleidsnotitie intensieve veehouderij, waarvan de concrete lijnen in de ontwerp Verordening Romte 2014 zijn vertaald. Voornaamste voorwaarde is dat het bouwvlak van een intensieve veehouderij niet groter mag worden dan 1,5 hectare. Zoals gezegd is dit nieuwe beleid nog niet in werking getreden. Vooreerst blijft de norm van 300 NGE gelden voor de niet-grondgebonden bedrijven. Omdat de verlenging van de bestaande vleeskuikenstal in onderhavig plan ten behoeve is van dierenwelzijn en het aantal dieren niet toeneemt, geeft het interim-beleid van de provincie geen beperkingen voor de verlenging van de vleeskuikenstal ten behoeve van de intensieve bedrijfstak.

Maatschap Van Minnen wil het agrarische bedrijf graag splitsen in twee afzonderlijke bedrijven; een melkveetak en een intensieve tak. Vooral nog moet uit worden gegaan van een gecombineerd bedrijf en één inrichting, en zal de totale omvang van de veestapel (melkkoeien en vleeskuikens) onder de 300 NGE moeten blijven. Na uitbreiding van het aantal melkkoeien zal er sprake zijn van ca. 150 NGE voor de melkveetak (125 melkkoeien). Het aantal NGE voor de intensieve tak bedraagt ca. 125 NGE (94.500 vleeskuikens). In totaal zal het aantal NGE 280 bedragen, met een bouwvlak van ca. 2,8 hectare voor het gecombineerde bedrijf. Hiermee kan het totale bedrijf voldoen aan de voorwaarden van de provincie Fryslân ten aanzien van schaalvergroting van agrarische bedrijven.

Welstandsnota en monumenten

De welstandscommissie heeft het bouwplan getoetst aan de welstandsnota en is van oordeel dat het plan voldoet aan redelijke eisen van welstand. In de nabijheid van het projectgebied liggen geen monumenten.

Verkeersaspecten en parkeren

Om het agrarische bedrijf aan de Hamsterpein 3 te bereiken moet gebruik worden gemaakt van de bestaande weg. Het perceel heeft twee opritten en kan voorzien in een goede en veilige toegang voor vrachtverkeer. Op het terrein is voldoende parkeergelegenheid.

Het aantal verkeersbewegingen per week zal slechts beperkt toenemen ten opzichte van de bestaande situatie.

3.2 Milieuaspecten

De huidige vergunningsituatie ingevolge de Wet milieubeheer (nu Wabo) is vastgelegd in de revisievergunning van 18 september 2006, en omvat een melkveegedeelte met een omvang van 81 stuks melkvee en 50 stuk jongvee en een vleeskuikengedeelte met een omvang van 94.500 vleeskuikens.

Voor de nieuwe situatie wordt ten aanzien van milieu met de onderhavige omgevingsvergunningaanvraag een omgevingsvergunning milieu aangevraagd. De milieuaspecten van de nieuwe situatie zijn beoordeeld en worden hieronder kort beschreven.

Ammoniak

Het Besluit huisvesting vormt samen met de Wet ammoniak en veehouderij het toetsingskader ten aanzien van de ammoniakemissie uit dierenverblijven. Daarbij stelt het Besluit grenzen aan de emissie uit dierenverblijven, terwijl de wet zorgt voor aanvullende bescherming van de zogenaamde kwetsbare gebieden (in de EHS). De ammoniakuitstoot van het melkvee en het jongvee voldoet aan de maximale emissiewaarden. De toegepaste stalsystemen voldoen aan het Besluit huisvesting. Ten aanzien van de intensieve bedrijfstak is de ammoniakuitstoot beoordeeld ten aanzien van de revisievergunning ingevolge de Wet milieubeheer die in 2006 is afgegeven. De ammoniakuitstoot zal afnemen als gevolg van het toepassen van een emissiearm stalsysteem in de beide vleeskuikenstallen.

Geur

Op grond van de Wet geurhinder moet bij de bouw van een stal rekening gehouden worden met afstanden tot woningen in de directe omgeving. In dit geval, een ligging buiten de bebouwde kom, bedraagt de minimale afstand 50 meter. Omliggende woningen liggen verder dan 50 meter vanaf de nieuwe ligboxenstal, ten aanzien van de nieuwe ligboxenstal wordt daarmee voldaan aan de afstandsnorm. De bestaande stal die het dichtst bij de woning aan de Hamsterpein 5 ligt wordt buiten werking gesteld. Bij de intensieve veehouderij wordt niet gerekend met vaste afstanden maar met geurnormen. De milieuvergunning voor 94.500 vleeskuikens is verleend in 2006. Hierin is de beoordeling op de geldende geurnormen meegenomen. Omdat de bestaande vleeskuikenstal wordt verlengd wordt het emissiepunt met ca. 40 meter naar achteren verplaatst. De afstand tot omliggende woningen (geurgevoelige objecten) wordt hiermee vergroot.

Bodem

Op grond van de bouwverordening is een bodemonderzoek voor een gebouw waarin niet voortdurend of nagenoeg voortdurend mensen aanwezig zijn niet nodig. De ligboxenstal wordt uitgerust met melkrobots. De aanwezigheid van mensen langer dan 2 uur per dag is daarom niet aannemelijk, schade of gevaar voor de gezondheid van mensen is daarom niet te verwachten. Een bodemonderzoek is daarom niet nodig voor de aangevraagde uitbreiding.

Geluidhinder

Het realiseren van de ligboxenstal en de verlenging van de vleeskuikenstal valt buiten de werkingsfeer van de Wet Geluidhinder en daarom is geen akoestisch onderzoek noodzakelijk.

Ten aanzien van de geluidsbelasting die veroorzaakt wordt door de bedrijfsactiviteiten zullen in de omgevingsvergunning gangbare grenswaarden opgenomen worden die gerelateerd zijn aan het achtergrondniveau van het buitengebied.

Luchtkwaliteit

Veranderingen in de luchtkwaliteit worden grotendeels veroorzaakt door de toename van het verkeer. Als aannemelijk is dat er geen sprake is van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde, vormen luchtkwaliteitseisen in beginsel geen

belemmering voor het project. In dit geval is er van een feitelijke of dreigende overschrijding geen sprake. In de provincie Fryslân zijn de achtergrondconcentraties PM10 en NO2 laag. De afgelopen jaren zijn berekeningen uitgevoerd voor verschillende provinciale wegen met de hoogste verkeersintensiteiten. De uitkomsten hiervan geven aan dat de grenswaarden niet worden overschreden. Nu op de drukste wegen in onze provincie de grenswaarden niet worden overschreden kan gelet op de verkeersintensiteit aan de Hamsterpein worden geconcludeerd dat een overschrijding van grenswaarden niet te verwachten is.

De totale uitstoot aan fijnstof zal in de nieuwe situatie afnemen. Bij de aanvraag is een berekening van fijnstof toegevoegd waaruit blijkt dat er in de nieuwe situatie geen overschrijding plaatsvindt van de grenswaarde aan PM10.

Natuurbeschermingswet

Natuurgebieden die voor Nederland (en/of Europa) van bijzondere betekenis zijn hebben de Europese verzamelnaam 'Natura 2000' gekregen. De Natura 2000-gebieden in Nederland worden beschermd door de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet). Om schade aan natuurwaarden binnen Natura 2000-gebieden te voorkomen bepaalt de Nb-wet dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitat kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de aanwezige soorten niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. De provincie Fryslân heeft de taak om de Nb-wet uit te voeren. Dat betekent dat de provincie bepaalt of een initiatiefnemer een vergunning aan moet vragen en of deze wordt verleend. Ook ziet de provincie er op toe dat een activiteit volgens de vergunning wordt uitgevoerd.

De initiatiefnemer zal bij de provincie Fryslân nagaan of een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet nodig is. Indien een Nb-wet vergunning nodig is doorloopt deze een aparte procedure.

3.3 Externe veiligheid

Uit de landelijke Risicokaart blijkt dat er op het perceel een tank voor propaanopslag gevestigd is. Hiervoor geldt een plaatsgebonden risicocontour 10-6/jr. De propaanopslag wordt met een aparte omgevingsvergunning geregeld. Er moet een QRA (kwantitatieve risicoanalyse) worden opgesteld om de exacte PR10-6 contour vast te stellen. Binnen die contour zijn geen kwetsbare objecten zijn toegestaan. Het is mogelijk dat de contour over een deel van de ligboxenstal zal vallen, maar de stal betreft geen kwetsbaar object. De propaanopslagtank vormt dus geen belemmering voor dit plan.

In de nabijheid van de projectlocatie zijn verder geen risicovolle inrichtingen zijn. Ook voegt dit plan geen nieuwe risicobron toe.

3.4 Archeologie

Archeologische monumenten en gebieden met potentieel archeologische waarden zijn door de provincie Fryslân weergegeven op de Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE). De provincie onderscheidt twee verschillende perioden. Voor de periode Steentijd-Bronstijd wordt binnen het gebied enkel voor zeer grote ingrepen die meer dan 2,5 hectare beslaan, een verkennend onderzoek gevraagd. Voor de periode IJzertijd-Middeleeuwen wordt voor gronden waarbinnen het projectgebied is gelegen, een karterend onderzoek voorgeschreven voor ruimtelijke ingrepen van meer dan 5.000 m². In dit geval bedraagt de uitbreiding van het totale bouwperceel op basis waarvan ingrepen in de grond via bouwwerken en werken/werkzaamheden mogelijk zijn ca. 1 hectare. Omdat sprake is van een uitbreiding van agrarische gebouwen en hier geen sprake is van waarden of streven naar behoud is volgens FAMKE desondanks geen nader onderzoek nodig.

3.5 Flora en fauna

De aanvraag betreft het bouwen van een ligboxenstal op een terrein dat in het verleden in gebruik geweest is als weidegrond. Een bestaande boomsingel wordt verwijderd, de sloot langs deze elzensingel wordt gedempt. De oppervlakte van de stal zal 1680 m²

bedragen. Gezien deze oppervlakte, het verdwijnen van een boomsingel (die overigens elders gecompenseerd zal worden), en het dempen van een sloot is het noodzakelijk het plan ten aanzien van de flora en fauna op uitvoerbaarheid te toetsen. Daarom is de initiatiefnemer gevraagd om een ecologisch onderzoek aan te leveren.

Buro Bakker, adviesburo voor ecologie BV, heeft op 13 maart 2013 een verkennende toetsing (quickscan) uitgevoerd om eventueel aanwezige beschermde flora en fauna in beeld te brengen en de effecten van de gewenste uitbreidingen van het agrarische bedrijf op deze soorten te beoordelen. Uit de resultaten van de quickscan blijkt dat er mogelijk beschermde broedvogels aanwezig zijn in het plangebied. Uitvoering van werkzaamheden moet daarom plaatsvinden buiten het broedseizoen (dat doorgaans loopt van half maart tot half juli). Wanneer dit niet mogelijk of wenselijk is, moet het plangebied voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd worden door een vogelkundige. Dit kan als gevolg hebben dat de werkzaamheden stilgelegd moeten worden. Uit de resultaten van de quickscan blijkt dat er ook licht beschermde diersoorten in het plangebied aanwezig zijn. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling, de zorgplicht is voor deze soorten echter wel van kracht.

Op grond van de ecologische quickscan mag de uitbreiding van het agrarische bedrijf aan de Hamsterpein 3 te Drogeham uitvoerbaar geacht worden, rekening houdend met de hierboven genoemde voorwaarde ten aanzien van broedvogels. De conclusie van de ecologische quickscan zal als voorwaarde worden verbonden aan de omgevingsvergunning.

3.6 Waterhuishouding

De uitbreiding van de ligboxenstal is door de aanvrager aangemeld bij het Wetterskip Fryslân via de digitale watertoets, waaruit blijkt dat de normale watertoetsprocedure van toepassing is. Redenen hiervoor zijn dat het verhard oppervlak toeneemt met meer dan 200 m², dat het dempen en graven van sloten onderdeel is van het plan.

In het wateradvies (d.d. 20 juni 2013) geeft het Wetterskip aan dat de toename van het verhard oppervlak gecompenseerd moet worden door 10% van de toename van het verharde oppervlak als nieuw oppervlaktewater aan te leggen. Door de nieuwe ligboxenstal, de verlenging van de pluimveeststal, nieuwe erfverharding en een nieuwe mestzak, zal het verhard oppervlak zal toenemen met ca. 5.250 m². De aanvrager dient daarom ter compensatie 525 m² aan nieuw oppervlaktewater aan te leggen. Het dempen van de sloot moet voor 100% worden gecompenseerd, dit betreft ca. 135 m² oppervlaktewater. In totaal gaat het om 660 m² nieuw oppervlaktewater.

Met een lengte van 155 meter en een breedte van ca. 4 meter, kan met de nieuwe sloot 220 m² aan nieuw oppervlaktewater worden aangelegd. De overige 440 m² kan de initiatiefnemer realiseren door bestaande sloten langs zijn gronden te verbreden.

Voor het dempen, graven en verbreden van sloten is een watervergunning nodig. Voor het onttrekken van grondwater is een vergunning of melding nodig. Voor het overige worden in het wateradvies enkele aspecten genoemd ten aanzien van de waterkwaliteit en het waterpeil waar de aanvrager rekening mee moet houden bij de realisering van de plannen. Het wateradvies van Wetterskip Fryslân is aan de initiatiefnemer kenbaar gemaakt. De initiatiefnemer heeft aangegeven het advies van het Wetterskip op te zullen volgen. Het wateradvies vormt een bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing.

3.7 Economische uitvoerbaarheid

In het kader van de Grondexploitatiewet (onderdeel van Wro) dient een exploitatieplan te worden opgesteld indien er sprake is van een bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1 Bro. Daar het onderhavige bouwplan uitgaat van een reeds bebouwde locatie (waar een aansluiting op de riolering en inrit aanwezig is) valt het bouwplan niet onder artikel 6.2.1. Bro. Een exploitatieplan hoeft niet te worden opgesteld.

Degene die in de vorm van inkomensderving of een vermindering van de waarde van een onroerende zaak schade lijdt of zal lijden als gevolg van de afwijking van het bestemmingsplan, kan een verzoek om een tegemoetkoming in schade indienen bij het college. Om de gemeenschap niet te laten opdraaien voor toekenning van een

tegemoetkoming, is de gemeente met de initiatiefnemer een overeenkomst aangegaan, waardoor een eventueel toegekende tegemoetkoming in schade volledig door de initiatiefnemer zal worden gecompenseerd. Deze overeenkomst is door beide partijen ondertekend.

3.8 Vooroverleg

Provincie Fryslân

Vooroverleg met provincie Fryslân is nodig indien het plan betrekking heeft op meer dan één of enkele percelen, en indien het plan valt onder specifieke afwijkingsregels of ontheffingsbepalingen zoals genoemd in de Verordening Romte. Voor het vergroten van een agrarisch bouwperceel acht de provincie vooroverleg enkel noodzakelijk indien de vergroting leidt tot een bouwperceel van meer dan 1,5 hectare. Omdat het bouwperceel aan de Hamsterpein 3 te Drogeham na de aangevraagde uitbreidingen een oppervlakte van ongeveer 2,8 hectare zal krijgen, is het plan met een concept-ruimtelijke onderbouwing voor vooroverleg naar de provincie gestuurd.

Bij brief van 27 augustus 2013 heeft de provincie Fryslân gereageerd op het plan. De provincie kan instemmen met de beoogde bedrijfsaanpassing en -uitbreiding van het gemengde bedrijf aan de Hamsterpein 3 te Drogeham. De provinciale belangen geven de provincie aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen.

De provincie merkt op dat het bouwperceel dat nu ontstaat bruto 3,35 ha beslaat, uitgaande van het natuurlijke casco van het erf, gevormd door de houtsingels aan weerszijden. De provincie acht het aanvaardbaar om uit te gaan van een netto maat van 3 ha, waarbij het oostelijke perceelsgedeelte tussen de bestaande vleeskuikenstal en de oostelijke houtsingel niet wordt meegerekend.

Het bedrijf is gelet op de beschikbare grond, 50 ha, slechts voor het melkveegedeelte aan te merken als grondgebonden. De provincie acht een bovengrens van 3 ha bouwperceel in dit geval toch aanvaardbaar, omdat het gaat om een bestaand gemengd bedrijf en het niet grondgebonden deel daarvan qua aantal stuks vleeskuikens niet groeit.

Aanvullend maakt de provincie nog enkele opmerkingen ten aanzien van de landschappelijke inpassing en het aspect archeologie. De inrichtingsschets van de uitbreiding van het bedrijf bevat nog niet de landschappelijke elementen die in het Nije Pleats-advies zijn genoemd. De provincie gaat ervan uit dat bij de ontwerpomgevingsvergunning een actuele inrichtingsschets/erfinrichtingsplan zit, overeenkomstig het Nije Pleats-advies, waarvan de uitvoering in de vergunning als voorwaarde wordt gesteld.

Ten aanzien van archeologie merkt de provincie op dat de redenering van de gemeente dat de uitbreiding binnen de grens van 5.000 m² resp. 2,5 ha blijft, zodat geen onderzoek nodig is, niet klopt. Blijkens de FAMKE kaart gaat het niet alleen om de oppervlakte van de uitbreiding van de bebouwing, maar om de uitbreiding van het totale bouwperceel op basis waarvan ingrepen in de grond via bouwwerken en werken/werkzaamheden mogelijk zijn. Die uitbreiding bedraagt ca. 1 ha. Omdat sprake is van een uitbreiding van agrarische gebouwen en hier geen sprake is van waarden of streven naar behoud is volgens FAMKE desondanks geen nader onderzoek nodig. De provincie adviseert om de redenering in de ruimtelijke onderbouwing aan te passen en om in komende planologische situaties uit te gaan van het bruto oppervlak.

Naar aanleiding van bovenstaande reactie van de provincie Fryslân is de ruimtelijke onderbouwing aangepast ten aanzien van het aspect archeologie.

Wat betreft de landschappelijke inpassing zal het overeenkomstig uitvoeren van het Nije Pleats advies als voorwaarde worden opgenomen bij de omgevingsvergunning. Hiermee is de landschappelijke inpassing ons inziens voldoende geborgd. Een aangepaste inrichtingsschets is daarmee niet nodig.

Verklaring van geen bedenkingen

De omgevingsvergunning kan pas verleend worden nadat de gemeenteraad heeft verklaard dat het geen bedenkingen heeft tegen het plan. Deze verklaring van geen bedenkingen (vvgb) is geregeld in artikel 2.27, eerste lid van de Wabo. Op 24 mei 2012 heeft de gemeenteraad de Kadernota Buitengebied vastgesteld. Hierbij is ook besloten om een vvgb af te geven voor plannen die binnen het beleid van de Kadernota vallen, dat wil zeggen binnen de mogelijkheden die in het bestemmingsplan mogelijk zullen worden gemaakt. Onderhavig geval past in het beleid van de Kadernota omdat het bouwvlak na uitbreiding maximaal 3 hectare wordt en de uitbreiding van de vleeskuikenstal in het kader van dierenwelzijn is (het aantal vleeskuikens neemt niet toe). Met het besluit van 24 mei 2012 is daarom reeds een vvgb afgegeven voor de uitbreiding die met deze omgevingsvergunning wordt aangevraagd.

Waterschap

Voor overleg met het waterschap (artikel 3.1.1. Bro) is het plan aangemeld via de digitale watertoets. Hieruit is gebleken dat de 'normale procedure' moet worden doorlopen. Het wateradvies is omschreven in paragraaf 3.6 van deze onderbouwing.

3.9 Maatschappelijk uitvoerbaarheid

De ontwerpomgevingsvergunning heeft van 18 juni tot en met 29 juli 2014 ter inzage gelegen. Tijdens deze periode zijn geen zienswijzen ingediend.

Bijlagen bij (ontwerp) Ruimtelijke onderbouwing "het bouwen van een ligboxenstal en de verlenging van een bestaande vleeskuikenstal" op het perceel Hamsterpein 3 te Drogeham".

Inhoudsopgave

1. Ruimtelijke onderbouwing Pietersma & Spoelstra ROM – 6 september 2012
2. Advies Nije Pleats – Hamsterpein 3 te Drogeham – rapport 13 november 2012
3. Wateradvies Wetterskip Fryslân – brief 20 juni 2013
4. Ecologische Quicksan Buro Bakker – rapport 13 maart 2013
5. Vooroverleg Provincie Fryslân – brief 27 augustus 2013

Ruimtelijke onderbouwing
voor een uitbreiding van het
gemengd agrarisch bedrijf op
het perceel Hamsterpein 3
te Drogeham

Colofon:

Opdrachtgever: Maatschap Van Minnen-Postma
Hamsterpein 3
9289 KC Drogeham

Contactpersoon: de heer Sj. van Minnen

Uitgevoerd door: Pietersma & Spoelstra ROM bv.
Postbus 31
9289 ZH Drogeham

Contactpersoon: mw. drs. J. Takkebos
telefoon: 0512 – 36 99 00
e-mail jtakkebos@psrom.nl

Projectnr: 55270/JT/JP/340

Datum: Drogeham, 6 september 2012

pietersma & spoelstra
ruimtelijke ordening en milieu

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1. INLEIDING.....	4
1.1 Algemeen.....	4
1.2 Projectgebied.....	4
HOOFDSTUK 2. PROJECTBESCHRIJVING	5
2.1 Huidige situatie	5
2.2 Toekomstige situatie	5
HOOFDSTUK 3. BELEID.....	6
3.1 Rijksbeleid.....	6
3.2 Provinciaal beleid.....	6
3.3 Gemeentelijk beleid	8
HOOFDSTUK 4. OMGEVINGSASPECTEN	10
4.1 Algemeen.....	10
4.2 Milieuzonering.....	10
4.3 Geluid.....	10
4.4 Geur.....	11
4.5 Ammoniak	12
4.6 Luchtkwaliteit	13
4.7 Bodem.....	14
4.8 Ecologie	14
4.9 Archeologie.....	15
4.10 (Externe) veiligheid.....	16
4.11 Water	16
4.12 Kabels en leidingen	17
HOOFDSTUK 5. UITVOERBAARHEID.....	18
5.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid.....	18
5.2 Economische uitvoerbaarheid	18
Bijlage 1. Brief Gedeputeerde Staten van Fryslân d.d. 27 april 2011	
Bijlage 2. Besluit Provincie Fryslân (interim)beleid d.d. 21 december 2011	
Bijlage 3. Brief Provincie Fryslân d.d. 31 januari 2012	

HOOFDSTUK 1. INLEIDING

1.1 Algemeen

Op het perceel Hamsterpein 3 te Drogeham is een gemengd agrarisch bedrijf gevestigd. Het bedrijf bestaat deels uit een melkveehouderij en deels uit een vleeskuikenbedrijf. De eigenaar van het bedrijf, de maatschap Van Minnen-Postma, is voornemens om beide onderdelen van het bedrijf uit te breiden. Deze uitbreiding betreft de bouw van een nieuwe ligboxenstal en een uitbreiding van een bestaande vleeskuikenstal.

In verband met deze plannen zal een omgevingsvergunning ex artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) worden aangevraagd. Omdat het initiatief in strijd is met het ter plaatse vigerende bestemmingsplan, is realisering hiervan enkel mogelijk indien met de aan te vragen omgevingsvergunning van dit bestemmingsplan zal worden afgeweken. De gemeente Achtkarspelen heeft te kennen gegeven dat zij in beginsel bereid is planologische medewerking aan het project te verlenen.

Ten behoeve van deze vergunningaanvraag zal een ruimtelijke onderbouwing moeten worden opgesteld die de planologische aanvaardbaarheid van de voorgenomen ontwikkeling nader onderbouwt. De onderhavige notitie beoogt hier in te voorzien.

1.2 Projectgebied

Zoals uit het bovenstaande duidelijk is geworden omvat het projectgebied het deel van het bedrijfsperceel waarop het bedrijf is gevestigd en alwaar de voorgenomen uitbreiding zal worden opgericht. Het projectgebied is indicatief weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: ligging van het projectgebied

HOOFDSTUK 2. PROJECTBESCHRIJVING

2.1 Huidige situatie

Het agrarisch bedrijf is in 2006 door de initiatiefnemer, samen met zijn ouders, in eigendom verworven. Op dat moment is het vleeskuikenbedrijf uitgebreid om uit het agrarisch bedrijf twee volwaardige inkomens te genereren. Tevens is een tweede dienstwoning opgericht om de twee huishoudens die op het bedrijf werkzaam zijn te kunnen huisvesten.

De huidige vergunningsituatie ingevolge de Wet milieubeheer (thans Wabo) is vastgelegd in de revisievergunning van 18 september 2006, omvattende een melkveegeedeelte met een omvang van 81 stuks melkvee en 50 stuk jongvee en een vleeskuikengeedeelte met een omvang van 94.500 vleeskuikens.

Het projectgebied is gelegen in het buitengebied van de gemeente Achtkarspelen, op een afstand van ongeveer 1 kilometer van Drogeham (kadastraal bekend gemeente Drogeham, sectie D, nrs. 053, 3570, 3571 en 3572). Het omringende landschap kan worden getypeerd als een typisch woudenlandschap. Het gebied alsook de ruimere omgeving heeft in hoofdzaak een agrarisch karakter. Langs de Hamsterpein komen in de huidige situatie hoofdzakelijk agrarische bedrijven voor, die incidenteel afgewisseld worden met individuele woningen.

2.2 Toekomstige situatie

Voor de melkveehouderij bestaat het voornemen om een nieuwe ligboxenstal met mest- en ruwvoeropslag te bouwen ten westen van het agrarisch bouwperceel. Deze stal zal een bestaande oostelijke stal vervangen, waardoor voor de naastgelegen woning op nr.5 een verbeterde woon- en leefsituatie zal ontstaan. De nieuwe stal biedt huisvesting aan 125 stuks melkvee. In verband met het gekozen stalsysteem (permanent opstallen) zal de stal worden uitgevoerd als een ligboxenstal met sleufvloer met noppen en mestschuif (RAV A 1.8.2). Na uitbreiding zal de veestapel bestaan uit 150 stuks melk-, kalf- en droge koeien ouder dan 2 jaar en 133 stuk jongvee tot 2 jaar.

Het melkvee zal worden gehouden in een moderne emissiearme ligboxenstal uitgerust met een tweetal melkrobots. Het vee zal permanent worden opgesteld. De melk wordt opgeslagen in een buiten opgestelde, gekoelde melktank die 2x per week wordt leeggehaald door een melktankauto (RMO). Het veevoer wordt opgeslagen in een tweetal voersilo's en een sleufsilosilo. De bestaande jongveestallen zullen ongewijzigd blijven.

Voor de vleeskuikenhouderij bestaat het voornemen om de bestaande vleeskuikenstal (1) aan de achterzijde te verlengen. Hiermee wordt voldaan aan de eisen die voortvloeien uit dierenwelzijnseisen (Vleeskuikenbesluit). Het aantal vergunde dieren (94.500 vleeskuikens) zal worden geherhuisvest en worden verdeeld over de vleeskuikenstallen 1 en 2. Tegelijkertijd zal het stalsysteem worden aangepast om te kunnen voldoen aan het Besluit huisvesting. Het bestaande traditionele stalsysteem (RAV E 5.100) zal worden vervangen door een stalsysteem met luchtmenging voor de droging van de strooisellaag in combinatie met een warmtewisselaar (RAV E 5.11).

HOOFDSTUK 3. BELEID

3.1 Rijksbeleid

SVIR en Barro

Het beleid van het rijk op de ruimtelijke ontwikkeling en mobiliteit van Nederland tot 2040 is neergelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Het Rijk kiest voor een selectievere inzet van rijksbeleid op slechts 13 nationale belangen. Voor deze belangen acht het Rijk zich verantwoordelijk en wil het resultaten boeken. Buiten deze 13 nationale belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) vormt het juridisch kader om het rijksbeleid te boren.

Het rijk kiest drie doelen om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden voor de middellange termijn (2028):

1. Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur;
2. Het verbeteren en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
3. Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

De 13 nationale belangen waarvoor het rijk zich verantwoordelijk acht, vloeien voort uit de hier voor genoemde 3 doelen. Deze belangen zijn gelijkwaardig aan elkaar en beïnvloeden elkaar onderling. In het SVIR is een eerste integrale afweging van deze belangen gemaakt.

De benoemde rijksbelangen hebben echter geen betrekking op de ontwikkelingen die binnen het onderhavige plangebied zijn voorgenomen.

De Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie heeft op 23 november 2011 zijn visie omtrent de veehouderij aan de Tweede Kamer voorgelegd. Deze visie heeft erin geresulteerd dat provincies en gemeenten zijn gevraagd in 2012 niet mee te werken aan nieuwe aanvragen waarbij wijzigingen in bestemmingsplannen nodig zijn voor stallen groter dan 300 NGE en meer dan één bouwlaag.

3.2 Provinciaal beleid

Het provinciaal ruimtelijk beleid is neergelegd in het Streekplan Fryslân (2007). Het beleid betrekking tot agrarische bedrijven is neergelegd in paragraaf 2.6. Kort samengevat wil de provincie daarin ruimte bieden voor een vitale en duurzame landbouw met behoud van de kernkwaliteiten binnen de te onderscheiden landschapstypen. Het plangebied ligt in het landelijk gebied van Noordoost Fryslân. In de Algemene visie (paragraaf 3.2.2. van het Streekplan) wordt voor zover relevant het navolgende gesteld:

“In de Noordelijke Wouden ligt de uitdaging om het landbouwperspectief te combineren met verduurzaming van de houtwallen- en elzensingelstructuur en met verbreding van de bedrijfsvoering aansluitend op ontwikkelingen en initiatieven die hier al gaande zijn. Er is ruimte voor schaalvergroting die naar aard en schaal goed te combineren valt met de specifieke landschapkwaliteiten”.

In paragraaf 3.2.3. van het Streekplan (Bodem, landschap, natuur en water) wordt aanvullend nog het navolgende uitgangspunt gehanteerd:

"In het Nationale Landschap Noordelijke Wouden wordt –naast de reguliere ontwikkelingsmogelijkheden- ingezet op behoud, verdere versterking en recreatieve benutting van de specifieke kwaliteiten van dit gebied (houtwallen, elzensingels, dobben, pingo's en kleine waterlopen). De landbouwkundige ontwikkeling tezamen met verduurzaming van de houtwallen- en elzensingelstructuur staan centraal".

Dit beleid is –gelet op het provinciale schrijven d.d. 27 april 2011 (bijlage 1) gericht aan de gemeenten- genuanceerd door het verzoek van genoemde Staatssecretaris. Het verzoek van de Staatssecretaris is van provinciewege gehonoreerd door agrarische bedrijven voorlopig niet groter te laten groeien dan 300 NGE.

Dit (interim)beleid is op 21 december 2011 (bijlage 2) naar aanleiding van de Landbouw-agenda 2011-2013, de Uitvoeringsagenda streekplan 2011-2014 en het Coalitieakkoord 2011-2015 heroverwogen. Voor grootschalige melkveehouderijen staat de ruimtelijke inpassing van een agrarisch bedrijf centraal. De bedrijfsomvang is hierbij geen leidinggevend criterium. De omvang en uitstraling van de bebouwing en de inrichting van het erf in relatie tot de omgeving, worden primair planologisch relevant beschouwd. Uit eerdere ervaringen met de werkwijze van de Nije Pleats blijkt dat agrarische bouwvlakken tot 3 ha in het algemeen goed inpasbaar zijn in alle Friese landschappen. Mede naar aanleiding van het verzoek van de Staatssecretaris van Economische Zaken en landbouw zijn twee aanvullende voorwaarden gesteld:

- de voorwaarde dat grootschalige melkveebedrijven plaatsgevonden blijven;
- de voorwaarde dat een bouwvlak een maximale oppervlakte heeft van 3 ha.

Deze voorwaarden zullen verder worden uitgewerkt en worden vervolgens doorvertaald in een partiële herziening van de Verordening Romte Fryslân.

Voor wat betreft de intensieve veehouderij blijft het interim-beleid d.d. 27 april 2011, te weten max. 300 NGE, gelden.

Initiatiefnemer wilde aanvankelijk graag een derde pluimveestal realiseren. Het pluimveehouderijgedeelte overschrijdt daarmee de 300 NGE-norm niet. Ook het uit te breiden melkveehouderijgedeelte overschrijdt deze norm niet. Gelet op het provinciale beleid zou deze gewenste uitbreiding derhalve kunnen passen in het (interim)beleid. Blijkens het schrijven 31 januari 2012 (bijlage 3) van Gedeputeerde Staten acht de provincie de realisatie van de derde pluimveestal op dit moment (en in afwachting van het rijksbeleid) echter niet haalbaar: *Voor de bijzondere situatie van maatschap Van Minnen* (tweemansbedrijf, twee dienstwoningen, een gedeeltelijk intensief en een gedeeltelijk grondgebonden agrarisch bedrijf) *zien wij op dit moment geen mogelijkheden om af te wijken van deze beleidsinzet (...)* Initiatiefnemer heeft voorlopig derhalve afgezien van de realisatie van de derde pluimveestal. Wel wordt één bestaande pluimveestal verlengd. Dit echter zonder een toename van het aantal te houden dieren. Deze uitbreiding ziet louter op het verbeteren van dierwelzijn.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Bestemmingsplan Buitengebied

Het vigerende ruimtelijke beleid voor het buitengebied is neergelegd in het bestemmingsplan Buitengebied. Zowel de nieuwe ligboxstal als de verlenging van de pluimveestal vindt plaats buiten het bestaande bouwvlak. De oppervlakte van het nieuwe bouwvlak (incl. nieuwe melkveestal, verlenging pluimveestal, mestopslag en ruwvoeropslag) bedraagt ca. 2,8 ha.

In de kadernota Buitengebied 2012 die is vastgesteld vooruitlopend op het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied is gesteld dat grondgebonden agrarische bedrijven worden voorzien van een bouwvlak en ontwikkelingsvlak van ten hoogste 2 ha. Het bouwvlak/ontwikkelingsvlak kan zo nodig worden vergroot. In zo'n geval zal de beoordeling van het plan plaatsvinden in een op de situatie afgestemd bestemmingsplan. het indienen van een bedrijfs- en inrichtingsplan is daarbij onontbeerlijk.

Ten aanzien van de intensieve veehouderij is het gemeentelijke beleid volgens de kadernota 2012 erop gericht om bestaande bedrijven die zijn gespecialiseerd in intensieve veehouderij of die naast een bodemgebonden hoofdtak een intensieve neventak hebben, beperkte ruimte te bieden voor verdere bedrijfsontwikkeling. Via het bestemmingsplan is de ruimte zodanig beperkt dat er geen sprake kan zijn van mer-(beoordelingsplichtige) ontwikkelingen. In casu betekent dit dat er geen extra bebouwing ten behoeve van het intensieve bedrijf (of bedrijfstak) mag worden gerealiseerd, maar dat het aantal dieren daardoor niet toeneemt en indien deze uitbreiding van bebouwing noodzakelijk is uit oogpunt van dierwelzijn.

De verlenging van één stal zonder toename van het aantal dieren voldoet aan dit uitgangspunt.

Gemeentelijk geurbeleid

Op 2 september 2010 heeft de gemeenteraad van Achtkarspelen op grond van de Wet geurhinder en veehouderij en Verordening geurhinder en veehouderij vastgesteld.

Voor de o.a. de melkveehouderij (agrarische bedrijfstypen waarvoor vaste afstanden gelden) is bepaald dat in afwijking van artikel 4 van de Wet Geurhinder voor de bebouwde kom een afstand geldt van 50 meter tot aan geurgevoelige objecten en dat voor het buitengebied deze afstand 25 meter is. Tevens is in de verordening bepaald dat uitbreiding of nieuwbouw dient plaats te vinden uit de richting van geurgevoelige objecten.

De huidige afstand van dierverblijven (ligboxstal) tot de naastgelegen woonbebouwing bedraagt 20 m. Deze stal wordt gelijktijdig met de bouw van de nieuwe melkveestal echter buiten gebruik gesteld. De afstand tussen bedoelde woonbebouwing en de dierverblijven wordt daarmee vergroot tot 30 m. Aan de Geurverordening veehouderij wordt derhalve voldaan.

Voor de intensieve veehouderij is geen verordening vastgesteld. De afstand wordt derhalve bepaald door de Wet. De Wet hanteert een geurcriterium van 8 o/u. Het huidige intensieve veehouderij gedeelte is (milieuhygiënisch en ruimtelijk) vergund en wordt niet met dieren uitgebreid.

HOOFDSTUK 4. OMGEVINGSASPECTEN

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden diverse omgevingsaspecten die van invloed op het plangebied kunnen zijn, aan de orde gesteld. Per onderdeel zal worden aangegeven welke (relevante) wet- en regelgeving geldt en wat voor invloed dit heeft op het plangebied en de daarin voorgestane ontwikkeling.

4.2 Milieuzonering

Ter bescherming van de leefkwaliteit is het aanbrengen van een ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende en milieugevoelige functies noodzakelijk. Om die reden moet worden onderzocht of in de directe omgeving van het perceel milieugevoelige functies aanwezig zijn en in welke mate de agrarische activiteiten, die vanuit het plangebied worden uitgeoefend, hinderlijk zijn voor deze (gevoelige) functies.

In de VNG-brochure "Bedrijven en milieuzonering" zijn de meest voorkomende vormen van bedrijvigheid beoordeeld op grond van hun hinderlijkheid en aan de hand daarvan verdeeld in een zestal milieucategorieën. Op grond van de mate van milieuhinderlijkheid wordt geadviseerd een bepaalde afstand ten opzichte van gevoelige functies aan te houden, zoals woningen, scholen, e.d. Deze afstandnormen zijn indicatief van aard.

Het agrarisch bedrijf betreft een gemengd bedrijf. Voor het melkveehouderijdeel wordt in de genoemde brochure een afstand van 30 meter aangehouden ten opzichte van gevoelige functies. Voor het vleeskuikenbedrijf bedraagt deze afstand 200 meter. Het betreft hier indicatieve afstanden; afhankelijk van de situatie ter plaatse kan een kleinere afstand worden aangehouden, mits goed gemotiveerd.

Op het perceel Hamsterpein 5, dat aan de oostzijde van het projectgebied grenst, is een woning aanwezig. De afstand tussen deze woning en de dichtstbijzijnde melkveestal bedraagt ca. 20 meter in de huidige situatie. Na nieuwbouw van de ligboxstal aan de westzijde van het agrarisch bouwperceel zal de afstand ten opzichte van deze woning worden vergroot tot ca. 30 meter. Hierdoor wordt de situatie voor de betreffende woning aanzienlijk verbeterd.

De dichtstbijzijnde vleeskuikenstal ligt op ca. 54 meter afstand van de onderhavige woning. Het dichtstbijzijnde emissiepunt is op een afstand van 125 m. gelegen. De wijziging in het stalsysteem (emissiearm) zal echter tot een verbetering van de luchtkwaliteit leiden, waardoor ook in dit opzicht een aanmerkelijke verbetering in woonsituatie voor de naastgelegen woning zal ontstaan. Overigens is het pluimveehouderij-gedeelte milieuhygiënisch vergund en wordt ten aanzien van deze agrarische tak nagenoeg niets gewijzigd. Op het geuraspect zal in paragraaf 4.4 nader worden ingegaan.

4.3 Geluid

De invloed van de geplande nieuwbouw van een ligboxstal op de vergunde geluidssituatie zal zeer beperkt zijn. Zoals in het bovenstaande al werd aangegeven, bevindt de dichtstbijzijnde woning van derden zich aan de Hamsterpein 5, in de nieuwe situatie op een afstand van ca. 30 meter van de inrichting. De stal die het dichtst op deze woning staat (20 m.) wordt buiten gebruik gesteld.

De nieuwe melkveestal komt een afstand van ca. 120 m. te liggen ten opzichte van de woning Hamsterpein 5. De nieuwe melkveestal komt echter op een afstand van 100 m. ten opzichte van Hamsterpein 8 te liggen en is daarmee de dichtstbijzijnde woning van derden ten opzichte van de uitbreiding.

De belangrijkste geluidbronnen binnen de inrichting zijn:

- de tractorbewegingen tussen de kuilvoer opslagen en de stallen;
- het inkuilen;
- het mixen van de mestkelders en het pompen van mest;
- het uitrijden van mest;
- de verkeersaantrekkende werking.

De activiteiten spelen zich in hoofdzaak af in de agrarische dagperiode gelegen tussen 06.00 en 22.00 uur. Incidenteel (bv. tijdens het inkuilen) worden er activiteiten in de avond- en nachtperiode verricht.

De toename van de melkveestapel is relatief gering. De bovengenoemde activiteiten nemen als gevolg van de uitbreiding van het melkveehouderijdeel nauwelijks toe, zodat ook de geluiduitstraling daarvan nauwelijks zal toenemen ten opzichte van de huidige vergunde situatie. Ook de verkeersaantrekkende werking is beperkt van omvang en blijft, gelet op de geringe toename van de veestapel, nagenoeg gelijk aan de vergunde situatie. In de vergunde situatie is reeds een jongveestal opgenomen die op 70 meter afstand van Hamsterpein 8 is gelegen.

4.4 Geur

Melkveehouderijdeel

Ten aanzien van het geuraspect treden er geen negatieve gevolgen op. De afstand tot de dichtstbijzijnde woningen van derden (Hamsterpein 5) wordt verruimd door de bouw van de nieuwe ligboxenstal. De stal is voorzien van een gesloten vloer en de mestopslag vindt plaats in een afgedekte silo.

Op grond van de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) geldt voor melkvee een vaste afstand tussen het dichtstbijzijnde emissiepunt en een geurgevoelig object. Deze afstand bedraagt buiten de bebouwde kom – waarvan in de onderhavige situatie sprake is – minimaal 50 meter. In afwijking hiervan bepaalt de Geurverordening Achtkarspelen dat de vaste afstand minimaal 25 meter dient te bedragen. In de nieuwe situatie wordt aan deze afstandsnorm worden voldaan.

Vleeskuikenhouderijdeel

Voor wat betreft het vleeskuikenbedrijf kan het volgende met betrekking tot geurhinder worden gesteld. De verlenging van de pluimveestal leidt niet tot een toename van het aantal vleeskuikens, maar is louter bedoeld om te kunnen voldoen aan regels in het kader van dierenwelzijn (Vleeskuikenbesluit) en het Besluit huisvesting. In de bestaande vergunde situatie zijn de beide stallen uitgerust met een traditioneel stalsysteem. De vleeskuikens worden, na uitvoering van de gevraagde veranderingen, gehuisvest in totaal 2 vleeskuikenstallen op strooiselvloeren onder emissiearme condities. De stallen zullen worden voorzien van lengteventilatie in combinatie met een warmtewisselaar. Het toe te passen stalsysteem van deze stallen zal daarmee voldoen aan het Besluit huisvesting.

Bovendien zal door verlenging van de vleeskuikenstal (1) het emissiepunt van deze stal met ca. 40 meter naar achteren worden verlegd en daarmee op grotere afstand van de woning nr. 5 komen te liggen.

Het toegepaste stalsysteem is erkend als BBT+, hetgeen betekent dat er sprake is een hoog ammoniakverwijderingsrendement (21 gram per dierplaats per jaar) en een laag energieverbruik.

4.5 Ammoniak

Melkveehouderijdeel

De ammoniakuitstoot van melkrundveehouderijen is afhankelijk van het toegepaste stalsysteem. In de onderhavige situatie is er ten aanzien van het melkvee ouder dan 2 jaar sprake van een ligboxenstal met een emissie van 9,2 kg NH₃ per dierplaats per jaar en een drietal jongveestallen met een emissie van 9,5 kg NH₃ voor het droge vee en 3,9 kg NH₃ per dierplaats per jaar voor het jongvee.

De totale emissie bedraagt: $(125 \times 9,2) + (25 \times 9,5) + (133 \times 3,9) = 1906$ kg NH₃ per jaar.

De toegepaste stalsystemen voldoen aan het Besluit huisvesting.

Het projectgebied bevindt zich voorts niet in of in de nabijheid van (250 meter rondom) verzuringgevoelige gebieden, zoals natuurgebieden, die in dit opzicht door de Wet ammoniak en veehouderij worden beschermd. Het dichtstbijzijnde voor verzuring gevoelige Natura 2000-gebied is de Alde Feanen. Dit natuurgebied is gelegen op een afstand van ca. 13,6 km. Deze afstand is echter dusdanig groot dat de invloed op dit gebied als nihil kan worden aangemerkt. Dit blijkt ook uit de uitkomsten van berekeningen (Aagrostacks) van de stikstofdepositie.

Vleeskuikenhouderijdeel

Door toepassing van een emissiearm stalsysteem zal er een aanzienlijke reductie van de emissie van ammoniak optreden. Deze afname kan worden afgelezen uit de onderstaande tabel, waarin een vergelijking is gemaakt tussen de vergunde situatie en de gevraagde situatie voor de ammoniakemissie.

Vergunde situatie d.d. 18 september 2006					
Stal nr.	Huisvestingssysteem	RAV code	Aantal Dieren	Kg NH ₃ per dier	Totaal kg NH ₃
1	Vleeskuikenstal traditioneel	E 5.100	35.000	0,08	2.800
2	Vleeskuikenstal traditioneel	E 5.100	59.500	0,08	4.760
Totalen			94.500		7.560

Tabel 1: vergunde situatie 18 september 2006

Gevraagde situatie juli 2012					
Stal nr.	Huisvestingssysteem	RAV code	Aantal Dieren	Kg NH3 per dier	Totaal kg NH3
1	Vleeskuikenstal met warmtewisselaar met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag	E 5.11	45.250	0,021	951
2	Vleeskuikenstal met warmtewisselaar met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag	E 5.11	49.250	0,021	1.035
Totalen			94.500		1.986

Tabel 2: toekomstige (gevraagde) situatie

4.6 Luchtkwaliteit

In de Wet luchtkwaliteit (2007) zijn normen opgenomen voor de kwaliteit van de buitenlucht. Deze normen hebben betrekking op de concentraties in de buitenlucht van een aantal luchtverontreinigende stoffen. Het betreft de stoffen zwaveldioxide, stikstofdioxide, stikstofoxide, fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}), lood, koolmonoxide en benzeen. Deze wetgeving vloeit voort uit normen voor luchtkwaliteit die door de Europese Unie zijn gesteld.

Om aan deze Europese normen te voldoen zijn in Nederland extra maatregelen nodig, met name voor fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂). De Nederlandse overheid heeft hiervoor het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) opgesteld. Projecten die van dit NSL deel uit maken hoeven niet afzonderlijk aan de wettelijke normen te worden getoetst. De uitbreiding van het onderhavige agrarische bedrijf vormt geen NSL-project, zodat een afzonderlijke toetsing aan de Wet Luchtkwaliteit vereist is.

Op grond van de wet moet een bestuursorgaan bij onder meer het opstellen van een bestemmingsplan dat gevolgen kan hebben voor de luchtkwaliteit aantonen dat bij de uitvoering van dat plan:

- § de wettelijke grenswaarden voor de genoemde stoffen niet worden overschreden, dan wel
- § bij een beperkte toename van de concentratie van één of meer van de genoemde stoffen door een met het project samenhangende maatregel/effect de luchtkwaliteit per saldo verbetert, dan wel
- § het project *niet in betekenende mate* bijdraagt aan de concentratie van een stof waarvoor een grenswaarde is opgenomen.

In het "Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)" (hierna: Besluit nibm) is het begrip 'niet in betekenende mate' nader uitgewerkt. Wanneer de bijdrage van het project aan de concentraties van fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂) niet groter is dan 3% van de wettelijke grenswaarden voor die stoffen, draagt het project niet in betekenende mate bij aan een verslechtering van de luchtkwaliteit. Voor bepaalde landbouwrichtingen wordt op voorhand al aangenomen dat zij niet in betekenende mate zullen bijdragen aan de luchtkwaliteit.

Deze zijn opgenomen in een ministeriële regeling (Regeling niet in betekende mate bijdragen (luchtkwaliteit)). Deze regeling is echter niet van toepassing op gemengde agrarische bedrijven.

De fijnstof-depositie in de gevraagde situatie zal afnemen ten opzichte van de vergunde situatie. Het stalsysteem in de bestaande en vergunde situatie (E 5.100) heeft namelijk een emissiefactor van 22 g PM10/dier/jaar, terwijl het stalsysteem in de gevraagde situatie (E 5.11) over een factor van 19 g PM10 per dier per jaar beschikt.

Het maken van een berekening is waarschijnlijk niet nodig, bovendien mag bekend worden verondersteld dat het achtergrondniveau voor PM10 in dit gedeelte van Nederland ca. 50% van grenswaarde bedraagt. Echter neemt het aantal melkvee wel toe. Voor de volledigheid is een fijn stof berekening aan de aanvraag toegevoegd.

Een overschrijding van de grenswaarde als gevolg van de individuele bijdrage van de onderhavige inrichting, zowel in de huidige als in de toekomstige situatie, is in dit kader niet aan de orde. Zie ook de betreffende berekening welke als bijlage bij de aanvraag omgevingsvergunning is gevoegd.

De toename van fijn stof als gevolg van verkeersbewegingen zal eveneens zeer beperkt zijn. Zoals in paragraaf 4.3 al werd aangegeven, zal de toename van het melkvee nauwelijks extra verkeersbewegingen van en naar de inrichting genereren. Een toename van uitstoot van fijn stof als gevolg van verkeer zal dan ook nihil zijn.

Geconcludeerd kan worden dat als gevolg van het voornemen geen verslechtering van de luchtkwaliteit ter plaatse zal ontstaan.

4.7 Bodem

De maatgevende bodembedreigende activiteiten binnen een melkrundveehouderij zijn de opslag van mest, motorbrandstoffen en smeermiddelen. De mest wordt opgeslagen in mestdichte opslagvoorzieningen (kelders en silo), welke voldoen - voor zover van toepassing - aan het Besluit mestbassins milieubeheer. De bestaande en vergunde voorzieningen voor de opslag van motorbrandstof en smeermiddelen blijven ongewijzigd. In de toekomstige situatie zullen daarom geen activiteiten worden verricht die het risico van bodemverontreiniging met zich meebrengen.

4.8 Ecologie

4.8.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (Ff-wet) heeft ten doel in het wild levende planten en dieren te beschermen. Of zich beschermde soorten voordoen in het plangebied, zal in beginsel door een verkennend ecologisch onderzoek kunnen worden aangetoond. In het onderhavige geval is hier echter van af gezien.

De verlenging van de bestaande vleeskuikenstal sluit direct aan op de bestaande stal (nummer 1). In en rondom de bestaande bebouwing bestaat een intensief bedrijfsmatig gebruik. Het is zeer onwaarschijnlijk dat op de betreffende gronden waar de stalverlenging zal plaatsvinden alsook op de plaats waar de nieuwe ligboxenstal is geprojecteerd, beschermde plantensoorten voorkomen, of dat het gebied wordt gebruikt door beschermde diersoorten.

De gronden zijn vanwege hun ligging tegen de bedrijfsbebouwing en de verstoring die hiervan en van de bedrijfsactiviteiten uitgaat niet geschikt voor broedvogels. Om deze redenen wordt het niet zinvol geacht een verkennend ecologisch onderzoek uit te laten voeren. Samengevat kan worden gesteld dat zich in dit opzicht naar alle waarschijnlijkheid geen belemmeringen zullen voordoen voor de voorgenomen ontwikkeling binnen het projectgebied.

4.8.2 Natuurbeschermingswet

Om de natuur in Europa als geheel te beschermen en te ontwikkelen, werken de lidstaten van de Europese Unie samen aan een Europees netwerk van natuurgebieden, het Natura 2000-netwerk. De aanwijzing van Nederlandse natuurgebieden die deel uitmaken van dit netwerk is inmiddels in gang gezet. Natura 2000-gebieden in Nederland worden beschermd door de Natuurbeschermingswet 1998. Om schade aan natuurwaarden binnen Natura 2000-gebieden te voorkomen bepaalt de Natuurbeschermingswet dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitat kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de aanwezige soorten niet mogen plaatsvinden zonder vergunning.

Het plangebied zelf valt niet binnen de begrenzing van een Natura 2000-gebied. Op een afstand van ca. 13,9 kilometer ligt het Natura 2000-gebied De Alde Feanen. Deze afstand is dusdanig groot dat er van mag worden uitgegaan dat de toekomstige situatie van het bedrijf geen significante negatieve gevolgen voor dit natuurgebied zal hebben. De stikstofdepositie van betreffende inrichting is in de gewenste situatie nagenoeg nihil, blijkt uit de opgestelde Aagrostacks-berekening (bijlage 4)

4.9 Archeologie

Het verdrag van Malta beoogt het cultureel erfgoed in de bodem te beschermen. Eén van de doelstellingen van het Verdrag van Malta is de afstemming van het archeologisch belang met de ruimtelijke ordening. Daarom heeft de wetgever ervoor gekozen om de bescherming van het archeologisch erfgoed in te bedden in de ruimtelijke ordening. Op grond van de Monumentenwet 1988 moeten gemeenten bij de vaststelling van een bestemmingsplan rekening houden met archeologische waarden en verwachtingen (art. 38a).

Archeologische monumenten en gebieden met potentieel archeologische waarden zijn door de provincie Fryslân weergegeven op de Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE). Voor de periode IJzertijd-Middeleeuwen wordt voor gronden waarbinnen het projectgebied is gelegen, een karterend onderzoek voorgeschreven voor ruimtelijke ingrepen van meer dan 5.000 m². Voor de periode Steentijd-Bronstijd wordt binnen het gebied enkel voor zeer grote ingrepen die meer dan 2,5 hectare beslaan, een verkennend onderzoek gevraagd. De bouw van de nieuwe ligboxenstal en de uitbreiding van de bestaande vleeskuikenstal blijven qua oppervlakte onder deze grenzen, zodat een karterend archeologisch onderzoek voor de voorgenomen ingrepen niet noodzakelijk is.

4.10 (Externe) veiligheid

4.10.1 Algemeen

Externe veiligheid beschrijft de risico's die ontstaan als gevolg van opslag of handelingen met gevaarlijke stoffen. Dit kan betrekking hebben op inrichtingen (bedrijven) of transportroutes voor gevaarlijke stoffen. Op beide categorieën is verschillende wet- en regelgeving van toepassing.

4.10.2 Externe veiligheid inrichtingen

Op grond van het Besluit Externe veiligheid Inrichtingen (Bevi) moet afstand worden aangehouden tussen risicovolle en risicogevoelige functies. Risicovolle functies betreffen hoofdzakelijk bedrijven die met gevaarlijke stoffen werken, welke veiligheidsrisico's opleveren voor hun directe omgeving. Het bedrijf vormt geen inrichting die onder de werkingssfeer van het Bevi valt.

4.10.3 Weg- en railtransport gevaarlijke stoffen

De huidige regelgeving voor transport van gevaarlijke stoffen over weg, spoor en water staat beschreven in de circulaire 'Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen' (Crnvgs, ook wel circulaire genoemd), die naar verwachting in 2012 zal worden vervangen door het 'Besluit transportroutes externe veiligheid' (Btev).

Het plangebied is gelegen aan de Hamsterpein. Over deze wegen vindt geen vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Bovendien behelst de aanvraag, waarop de onderhavige ruimtelijke onderbouwing ziet, de uitbreiding van agrarische activiteiten. Dit vormt geen (kwetsbaar) object voor gevaarlijk stoffen.

4.10.4 Transport gevaarlijke stoffen via buisleidingen

Voor transport van gevaarlijke stoffen via buisleidingen geldt per 1 januari 2011 het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). In de directe nabijheid van het plangebied komen geen buisleidingen voor transport van gevaarlijke stoffen als bedoeld in voornoemd besluit.

4.11 Water

Vanwege het belang van het water in de ruimtelijke ordening, moet bij nieuwe ruimtelijke projecten worden aangegeven op welke wijze in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. De verplichting hiertoe vloeit voort uit het bepaalde hieromtrent in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Waterschappen moeten daarom in een vroeg stadium betrokken worden bij het opstellen van ruimtelijke plannen. Het Wetterskip Fryslân zal op de hoogte worden gesteld van de voorgenomen ontwikkeling via de digitale watertoets. Hiervoor zal door het waterschap een wateradvies worden opgesteld. Dit advies zal worden verwerkt in de plannen van de initiatiefnemer. Vooruitlopend op dit advies kan reeds worden aangegeven hoe in de inrichting met het afval- en hemelwater zal worden omgegaan.

Binnen de inrichting komen de volgende afvalwaterstromen vrij:

- niet verontreinigd hemelwater van opstallen en verharde terreingedeeltes;
- verontreinigd hemelwater vanuit de opslag voor vaste mest en kuilvoer;
- spoel- en schrobwater vanuit de stallen;
- spoelwater afkomstig van het spoelen van de melkleidingen.

Niet verontreinigd hemelwater wordt afgevoerd naar het omliggende oppervlaktewater. Verontreinigde afvalwaterstromen (als gevolg van het schoonmaken van de stallen, onder meer na elke mestronde van de vleeskuikens), worden via een gesloten bedrijfsriolering opgevangen in de mestkelder. Het buitengebied van de gemeente Achtkarspelen beschikt niet over een gemeentelijk rioolstelsel.

4.12 Kabels en leidingen

In het projectgebied en de directe omgeving daarvan komen geen kabels en/of leidingen voor die in planologisch opzicht relevant zijn voor het projectgebied.

HOOFDSTUK 5. UITVOERBAARHEID

Wettelijk bestaat de verplichting om inzicht te geven in de uitvoerbaarheid van een omgevingsvergunning waarbij van het vigerende bestemmingsplan wordt afgeweken. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt in de maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid.

5.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Het ontwerp van de omgevingsvergunning zal op grond van afdeling 3.3 Wabo en overeenkomstig de openbare voorbereidingsprocedure van de Algemene wet bestuursrecht ter inzage worden gelegd. Tijdens deze termijn kunnen door derden zienswijzen worden ingediend. Hier uit zal blijken of maatschappelijk draagvlak voor het initiatief bestaat.

5.2 Economische uitvoerbaarheid

Het project betreft een particulier initiatief, waarmee de gemeente geen financiële bemoeienis heeft. De aanvrager draagt de kosten voor de procedure en de uitvoering van het project. Hiervoor zijn de benodigde financiële middelen beschikbaar zijn. Het project wordt daarmee economisch uitvoerbaar geacht.

pietersma & spoelstra
ruimtelijke ordening en milieu

BIJLAGE 1

Brief Gedeputeerde Staten van Fryslân d.d. 27 april 2011

Aan de colleges van burgemeester en
wethouders van de Friese gemeenten

Leeuwarden, 27 april 2011
Verzonden,

Ons kenmerk : 00950293
Afdeling : Ruimte
Behandeld door : A. Hoks / (058) 292 53 56 of a.j.j.hoks@fryslan.nl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :

Onderwerp : Schaalvergroting veehouderij

Geacht college,

Schaalvergroting in de veehouderij is een actueel onderwerp dat maatschappelijk in de belangstelling staat. In deze brief informeren wij u over een aantal actuele ontwikkelingen op dit gebied en de manier waarop wij daarmee omgaan, ook in relatie tot uw gemeentelijk beleid.

Actuele ontwikkelingen en heroverweging van provinciaal beleid

Het rijk komt in oktober met een rijksvisie op megastallen. Vooraf wil het rijk samen met de provincies een brede maatschappelijke discussie¹ voeren. Daarnaast wacht het rijk het onderzoek af van het RIVM naar volksgezondheidseffecten; dat verschijnt in de zomer. Mede op basis van de rijksvisie gaan wij het provinciale beleid voor intensieve veehouderij en zeer grootschalige melkveehouderij, al dan niet grondgebonden, heroverwegen. Heroverweging zal altijd gebaseerd zijn op enerzijds het belang van ruimtelijke kwaliteit, en anderzijds op het belang van een duurzaam renderende melkveehouderij.

In de periode tot de zomervakantie voeren wij samen met het rijk de maatschappelijke discussie. U wordt hierover nog nader geïnformeerd. In het najaar zullen Provinciale Staten over dit onderwerp een discussie voeren, ervan uitgaande dat de rijksvisie op megastallen dan ook bekend is. Daarna zullen wij voorstellen doen voor heroverweging van het provinciale beleid met betrekking tot schaalvergroting in de veehouderij.

Wat doen we in de tussentijd

De staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie heeft onlangs in een brief gemeenten en provincies verzocht om gedurende de maatschappelijke discussie niet mee te werken aan nieuwe aanvragen waarbij bestemmingsplanwijzigingen nodig zijn voor stallen

---

¹ Daarin komen overwegingen op het gebied van dierwelzijn, diergezondheid, volksgezondheid, milieu, en landschappelijke inpassing aan de orde.

groter dan 300 NGE² en voor stallen met meer dan één bouwlaag. Hiermee wordt feitelijk een tijdelijke stop op megastallen nagestreefd.

Op basis van deze brief van de staatssecretaris en onze voorgenomen heroverweging van beleid, verzoeken wij u om gedurende de maatschappelijke discussie en de heroverweging van het provinciale beleid niet mee te werken aan aanvragen voor een omgevingsvergunning die bij u zijn of worden ingediend en die:

- niet passen in een geldend bestemmingsplan, en
- leiden tot een veehouderij op één agrarisch bouwvlak die groter is dan 300 NGE (o.a. 250 melkkoeien (excl. kalfkoeien/ jongvee), 7.500 vleesvarkens, 1.200 fokzeugen, 120.000 leghennen, of 220.000 vleeskuikens); vertaald in een ruimtelijke maat gaat het om een agrarisch bouwblok van om en nabij 2,5 ha.

Als u toch mocht besluiten om planologisch mee te werken aan een grootschalig initiatief > 300 NGE, dan zullen wij per geval gemotiveerd een zienswijze indienen en zo nodig een reactieve aanwijzing geven. Van deze algemene lijn kunnen wij voor een concreet geval afwijken als daarvoor specifieke redenen aanwezig zijn. Wij maken in dit verband op voorhand op inhoudelijke gronden een uitzondering voor het project Dairy Campus (ca. 550 koeien) nabij Leeuwarden. Dit vanwege de specifieke, nationale functie hiervan voor praktijkgericht onderzoek, onderwijs, training en demonstraties ten behoeve van de primaire sector.

In de verordening Romte Fryslân - die op 23 mei door Provinciale Staten wordt behandeld - zit al een verbod op stalsystemen met meer dan één bouwlaag.

Wij hopen dat u met deze brief voldoende bent geïnformeerd over de heroverweging van het provinciale beleid voor grootschalige veehouderij, en de stappen die wij in de tussentijd zullen zetten. Inhoudelijke vragen over deze brief kunt u stellen aan dhr. A. Hoks van onze afdeling ruimte, tel. 058-2925356, email: a.j.i.hoks@fryslan.nl.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

J.A. Jorritsma, voorzitter

drs. A.J. van den Berg, secretaris

---

² Nederlandse Grootte Eenheid, maat voor de economische omvang van een agrarisch bedrijf; 1 melkkoe staat bijv. voor 1,2 NGE.

pietersma & spoelstra
ruimtelijke ordening en milieu

BIJLAGE 2

Besluit Provincie Fryslân (interim)beleid d.d. 21 december 2011

BESLÚT NR. :

PROVINSJALE STEATEN fan FRYSLÂN

Nei it lêzen fan it útstel fan Deputearre Steaten fan Fryslân fan , nr. 00976721

- Oerwagende dat :
- Schaalvergroting van melkveehouderijen een autonoom proces is dat diverse voordelen kan bieden;
  - Het gewenst is dat het provinciale beleid voldoende ruimte biedt voor schaalvergroting in de melkveehouderij;
  - Het gewenst is dat de provinciale inspanningen om de verdere verduurzaming van de melkveehouderij te stimuleren worden voortgezet;
  - De provinciale bevoegdheden bij de schaalvergroting met name liggen op het gebied van de ruimtelijk/ landschappelijke inpassing van melkveehouderijen; de bedrijfsomvang – in aantal dieren of NGE – is hiervoor als criterium niet geschikt;
  - Voor een goede ruimtelijk/ landschappelijke inpassing van grootschalige melkveehouderijen - naast de bestaande procesvoorwaarde (Nije Pleats) - twee aanvullende voorwaarden gewenst zijn.

- Beslute** :
- Dat schaalvergroting in de melkveehouderij - naast de bestaande procesvoorwaarde (Nije Pleats) - mogelijk is onder de volgende twee aanvullende voorwaarden:
    - Bij een bouwvlak dat een grotere oppervlakte heeft dan 1,5 ha, geldt het criterium dat de melkveehouderij plaatsgebonden is;
    - De maximale oppervlakte van het bouwvlak bedraagt 3 ha. Alleen in bijzondere ge-

vallen kunnen Gedeputeerde Staten hiervan ontheffing verlenen.

- Deze twee aanvullende voorwaarden verder uit te werken en vervolgens te borgen via een partiële herziening van de Verordening Romte Fryslân;
- In te stemmen met het intrekken van het interim-beleid voor melkveehouderijen zoals geformuleerd in de brief aan gemeenten en aan Provinciale Staten van 27-4-2011;
- In te stemmen met het nieuwe beleid waarin Gedeputeerde Staten planologische wijzigingen voor lopende en nieuwe aanvragen voor schaalvergroting naar grootschalige melkveehouderijen zullen beoordelen overeenkomstig het standpunt en de voorwaarden in dit statenvoorstel.

Sa feststeld troch Provinsjale Steaten
Fan Fryslan yn harren iepenbiere gearkomstefan ,

, foarsitter

, griffier

pietersma & spoelstra
ruimtelijke ordening en milieu

BIJLAGE 3

Brief Provincie Fryslân d.d. 31 januari 2012

Pietersma & Spoelstra ruimtelijke ordening
en milieuadviseurs
t.a.v. Auke Spoelstra
Postbus 31
9289 ZH DROGEHAM

Leeuwarden, 31 januari 2012
Verzonden, - 1 FEB 2012

Ons kenmerk : 00989965
Afdeling : Ruimte
Behandeld door : S.B. Douma / (058) 292 52 75 of s.b.douma@fryslan.nl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :

Onderwerp : Uitbreidingsplannen Maatschap Van Minnen

Geachte heer Spoelstra,

Met belangstelling hebben wij kennis genomen van de voorgenomen uitbreiding van het het gecombineerd agrarisch bedrijf (melkvee en pluimvee) van de maatschap Van Minnen te Drogeham.

Wij hebben geconstateerd dat een deel van de uitbreidingsplannen van het bedrijf valt binnen de nieuwe beleidsuitgangspunten voor de schaalvergroting in de melkveehouderij, zoals deze op 21 december in Provinciale Staten zijn besproken.

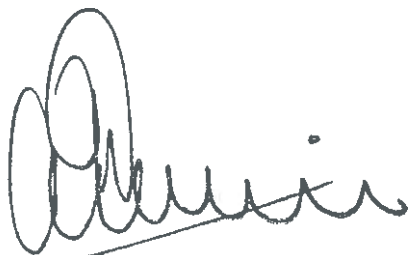
Op uw vraag of de uitbreiding van dit gecombineerde bedrijf ook onder het nieuwe beleid zou kunnen vallen, moeten wij deels afwijzend reageren.

Het nieuwe beleid van Provinciale Staten voorziet namelijk in het faciliteren van de melkvee-sector. Voor de intensieve veehouderij wordt de beleidsontwikkeling van het Rijk afgewacht. Na het bekendmaken van de nieuwe Rijksrichtlijnen zullen ook Provinciale Staten zich uitspreken over de ontwikkelingsmogelijkheden van de intensieve veehouderijen in Fryslân.

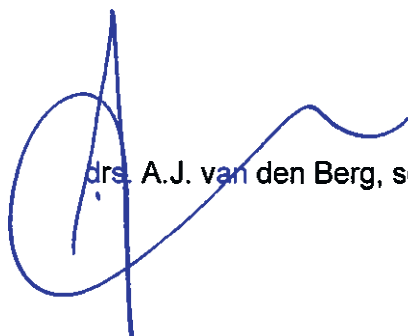
Voor de bijzondere situatie van maatschap Van Minnen zien wij op dit moment geen mogelijkheden om af te wijken van deze beleidsinzet.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

J.A. Jorritsma, voorzitter

drs. A.J. van den Berg, secretaris

ADVIES NIJE PLEATS

Agrarisch bedrijf, Familie Van Minnen, Drogeham

COLOFON

Nije Pleats, 13 november 2012

Status rapport: definitief

Rapport opgesteld door:

Nije Pleats

De heer drs. Barend van der Veen

Mevr. ir. Greet Bierema

Opdrachtgever:

Familie Van Minnen, Hamsterpein 3, 9289 KC DROGEHAM

In samenwerking met:

Gemeente Achtkarspelen

Dhr. S. Noordbruis

Dhr. G. Klont

hûs en hiem

De heer J. van Zellingen

Landschapsbeheer Friesland

Mevrouw C. Snoep

Landschapsarchitect

Mevrouw G. Bierema

INHOUDSOPGAVE

- 1 Inleiding**
  - 1.1 Aanleiding
  - 1.2 Proces
  - 1.3 Leeswijzer

- 2 Het bedrijf**
  - 2.1 Locatie
  - 2.2 Huidige bedrijfsvoering
  - 2.3 Wensen voor de toekomst

- 3 Advies Nije Pleats**
  - 3.1 Proces
  - 3.2 Analyse
  - 3.3 Advies

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De familie Van Minnen is voornemens de melkveetak van het gecombineerde agrarisch bedrijf (melkveehouderij en kippenmesterij) aan de Hamsterpein 3 te Drogeham uit te breiden. Het huidige bestemmingsplan voorziet niet in de gewenste bouw mogelijkheden. Om de ruimtelijk-landschappelijke haalbaarheid van de uitbreiding van het bedrijf op deze locatie aan te tonen, is het voorliggende advies opgesteld. Dit advies kan worden gebruikt bij het planologisch regelen van de nieuwe uitbreiding van het bedrijf.

1.2 Proces

Voorliggend advies is via het spoor van de Nije Pleats tot stand gekomen. Dit betekent dat er een proces gevolgd is waarbij alle partijen, die uiteindelijk het bouwplan moeten toetsen, betrokken zijn geweest. Door middel van een werksessie van de Nije Pleats op het erf van de initiatiefnemer is met alle betrokkenen/deskundigen gekomen tot een ontwikkelingsconcept voor het bedrijf voor de komende jaren. In het voorliggende advies wordt dit concept concreet gemaakt, zodat de uitbreiding van het bedrijf planologisch kan worden geregeld.

Deze proceslijn betekent een *commitment* van de deelnemende partijen aan het resultaat van de werksessie. Zij zullen zich herkennen in de concrete uitwerking in het voorliggende advies.

1.3 Leeswijzer

Achtereenvolgens wordt in dit advies ingegaan op het bedrijf (hoofdstuk 2) en het advies van de Nije Pleats (hoofdstuk 3).

2 HET BEDRIJF

2.1 Locatie

Het bedrijf van de familie Van Minnen is in het noordoosten van de provincie Fryslân gelegen. Het erf ligt aan de doorgaande verbinding tussen Drogeham en Augustinusga.

Figuur Ligging erf in de regio (Bron: Google Maps, 2012)

Figuur Overzicht huidige erf (Bron: Google Maps, 2012)

Op bovenstaande overzicht van het erf zijn de tweede bedrijfswoning (gelegen ten westen van de oorspronkelijke kop-romp-boerderij) en de tweede kippenstal (direct ten oosten van de wel weergegeven kippenstal) niet weergegeven. In het advies is daar uiteraard wel rekening mee gehouden. In de schets ziet u dat terug.

2.2 Huidige bedrijfsvoering

Het bedrijf van de familie Van Minnen is in 1979 verplaatst naar de huidige locatie aan de Hamsterpein. Deze verplaatsing was nodig in verband met de aanleg van de rondweg rond Drogeham. Het bedrijf was in die tijd puur een melkveehouderij. De heer Van Minnen (jr) runt sinds 2002 in maatschap met zijn ouders het agrarisch bedrijf. Op dat moment is ook de intensieve tak bij het bedrijf gekomen in de vorm van een kippenmesterij. Er zijn inmiddels twee kippenstallen gerealiseerd waar in totaal 94.500 kippen in gemest worden. De melkveetak is sinds die tijd nauwelijks uitgebreid en is verouderd qua melkerij en qua huisvestingseisen voor de melkkoeien. Het bedrijf heeft rond het erf ruim 30 hectare grond als huiskavel. Daarnaast is nog eens 12 hectare op afstand (veldkavels) in eigendom.

Foto's bestaande erf (Bron: Google Maps, Streetview, 2012)

2.3 Wensen voor de toekomst

De familie Van Minnen wil nu investeren in de melkveehouderij. Dit om op termijn ook een levensvatbaar tweemans bedrijf te kunnen blijven. Op termijn wil de familie ook de kippenmesterij uitbreiden en moderniseren. Het politieke klimaat is momenteel zodanig dat die uitbreiding eerst niet wordt opgepakt. Wel wordt gevraagd om in de schetssessie rekening te houden met een mogelijke uitbreiding van de kippenmesterij in de ver(de)re toekomst.

Voor de melkveehouderij is er de wens om een geheel nieuwe stal te bouwen met nieuwe melkstal en ruimte voor ongeveer 125 stuks melkvee. De bestaande ligboxenstal zal voorts worden benut voor de huisvesting van jongvee; evenals de bestaande jongveestal.

De familie Van Minnen is maatschappelijk betrokken en wil zo ook ondernemen. Daarom zijn de uitbreidingsplannen reeds met de burens besproken en wil de familie Van Minnen ook duurzaam ondernemen. Gedacht wordt bijvoorbeeld aan het oprichten van een mestraffinagesysteem op termijn, zodat meststoffen opnieuw op het bedrijf kunnen worden aangewend en zonder dat meststoffen hoeven te worden aangekocht.

De uitbreidingsplannen zijn al een aantal jaren in ontwikkeling. Er ligt dan ook al een goed doordacht wensbeeld vanuit de initiatiefnemers op tafel tijdens de werksessie van de Nije Pleats. Dat wensbeeld geeft een goed inzicht in het gewenste programma. De situering van gebouwen en dergelijke stond uiteraard tijdens de werksessie ter discussie.

3 ADVIES NIJE PLEATS

3.1 Proces

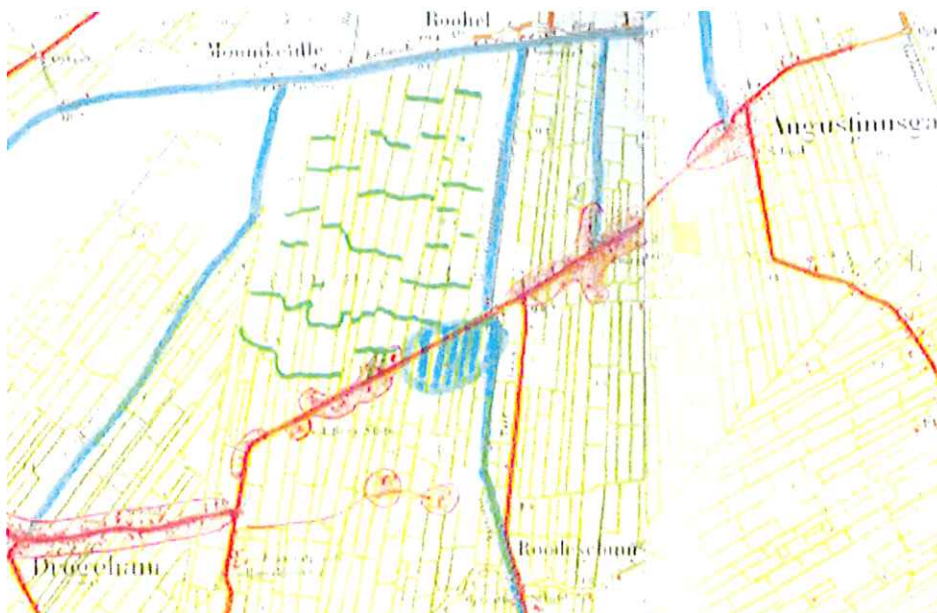
Op 18 oktober 2012 is een werksessie van de Nije Pleats gehouden. De werksessie werd gehouden op het erf van de familie Van Minnen te Drogeham. Bij de bijeenkomst waren aanwezig:

- dhr. M. van Minnen, initiatiefnemer
- dhr. S. van Minnen, initiatiefnemer
- mevr. B. van Minnen, initiatiefnemer
- dhr. A. Spoelstra, adviseur van de initiatiefnemer
- dhr. S. Noordbruis, gemeente Achtkarspelen
- dhr. G. Klont, gemeente Achtkarspelen
- dhr. J. van Zellingen, hûs en hiem
- mevr. G. Bierema, landschapsarchitecte
- mevr. C. Snoep, Landschapsbeheer Friesland
- dhr. B. van der Veen, Nije Pleats

3.2 Analyse

Landschappelijke analyse

Op de onderstaande historische kaart van 1926 valt in het landschap het volgende op. De meeste bebouwing staat aan de weg tussen Drogeham en Augustinusga. In deze lintbebouwing zitten gaten. Dat is vooral te zien aan de westzijde van de Compagnonsvaart, waar de omstandigheden om een boerderij te bouwen minder waren (blauw ingekleurd). De boerderijen staan allen met hun voorhuizen dicht op de weg.

Het volgende opmerkelijke punt zijn de houtsingels + sloten die niet alleen langs de slagen noord-zuid verlopen, maar ook oost-west. Dit patroon is echter niet rechtlijnig maar rafeling. De lengte van de percelen is namelijk niet steeds gelijk. Ook de breedte van de percelen is niet gelijk. In het veld heeft dit "netwerk van singels" het effect dat het landschap kleinschalig werd. De houtsingels liepen tot aan de weg door. De boerenerven hadden daardoor geen erfbeplanting in de vorm van windsingels. Wel stonden er parkbomen of fruitbomen in de voortuin, of andere soorten struiken zoals hulst als aanvulling in de houtsingel. Op het boerenerv Hamsterpein nummer 3 is dit patroon aanwezig. De houtsingels bestaan ter hoogte van de boerderij voornamelijk uit els en es. De singels werden en worden nog steeds rond de 10 jaar afgezet.

Op de bovenstaande luchtfoto van Google Earth is te zien hoe het erf en haar omgeving er een aantal jaren geleden bij stond. Er zijn aan het lint twee nieuwe erven toegevoegd en deze zijn op ruime afstand van de openbare weg gebouwd. Daardoor hebben deze erven geen voortuin aan de weg, maar een weide. De historische boerderijen staan evenwijdig aan de verkaveling en daardoor scheef ten opzichte van de weg, of bijna loodrecht ten opzichte van de weg en daardoor scheef ten opzichte van de houtsingels. Alle bebouwing paste nog binnen de bestaande "kamers". Op de boerderij nummer 3 is dit niet meer het geval. In de eerste plaats vulde het boerenerv, ook met twee nieuw ligboxstallen, jarenlang de helft van het perceel. Vervolgens werd het erf uitgebreid naar het westen, maar nog wel binnen de breedte van het perceel. Een weilte kreeg dezelfde maat als de genoemde twee weiltes. De ligboxenstal kreeg echter een afwijkende nokrichting ten opzichte van de overige bebouwing op het erf en in de omgeving. Achter deze stal kwam vervolgens uit het zicht de voeropslag en de mestsilos. Buiten "de kamer" breidde het bedrijf zich naar achteren uit met een stal voor pluimvee. Daarvoor werd een deel van de sloot en de houtsingel verwijderd. Inmiddels is anno 2012 naast de bestaande pluimveestal een nieuwe langere pluimveestal gebouwd. De stallen voor het pluimvee vallen vanaf de openbare weg gezien bijna niet op. En zelfs minder door de bouw van de tweede bedrijfswoning ter hoogte van het woonhuis van de boerderij. Deze woning heeft een korte voortuin en opnieuw een klein weilte aan de voorzijde. In de nieuwe tuin zijn op enkele leilinden na, geen bomen geplant,

waardoor het huis nog ietwat kaal oogt. Gekoppeld aan de laatste ontwikkelingen heeft het erf een nieuwe toegangsweg gekregen. Zo is gaandeweg het totale erf verbreed en verdiept. Het patroon past in het lint, alhoewel de stal die dwars staat wel stoort in het bebouwingspatroon.

De volgende uitbreiding van het bedrijf schuift op naar "een nieuwe kamer" ten westen van het erf. De nieuwe rundveestal met melkrobot is gedacht ter de hoogte van de bestaande zone met ligboxenstallen. Daardoor blijft er tevens een agrarisch functionele en landschappelijk passende weide over tussen de stal en de weg. In verband met een goede ventilatie in de stal zal de noord-zuid verlopende houtsingel worden onderbroken. Een dwarsslot + houtsingel zullen aan de noordzijde van de stal verdwijnen. Dit is tevens de richting waarin de stal in de toekomst kan worden uitgebreid. Daarom wordt de mestzak op afstand van de nieuwe stal gesitueerd. Er wordt in de planning gedacht om ook een nieuwe wagenberging/kapschuur aan het erf toe te voegen. Het is nog de vraag wat te doen met de houten stal met melkstal aan de oostzijde van het erf. Alleen voor opslag/berging is deze nog te gebruiken door de geringe hoogte.

3.3 Advies

Een breed boeren erf dat over twee slagen is verdeeld en zichtbaar is vanaf de openbare weg, past niet in het kenmerkende landschapspatroon. De oplossing is om bij het ontwerp van het nieuwe erf het landschapspatroon te herstellen. Dit is mogelijk door een nieuwe dwarsloot en dwarssingel te introduceren tussen de nieuwe stal en de weg. Hierdoor blijft het erf zich manifesteren naar de openbare weg in één kamer. En de nieuwe kamer past weer in het kenmerkende patroon. De locatie van de nieuwe gesloten singel (elzen en essen aan weerszijden van een sloot) is echter zodanig gekozen, dat er een doorzicht blijft tussen de singel en het woonhuis naar de koeien in de nieuwe stal. Immers, men mag vanaf de openbare weg wel zien dat deze boerderij als agrarisch bedrijf functioneert. De bestaande es als boom, in een rechte lijn met de achterzijde van de woning, is de gekozen als hoekpunt. De kapschuur voegt zich goed in het plan van het erf.

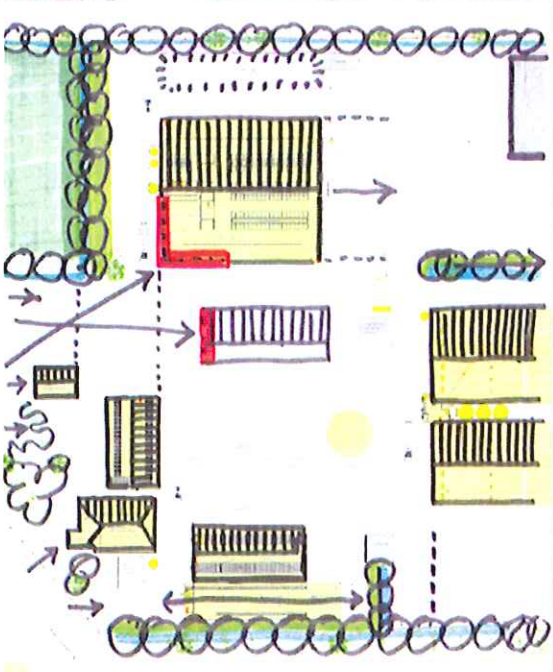
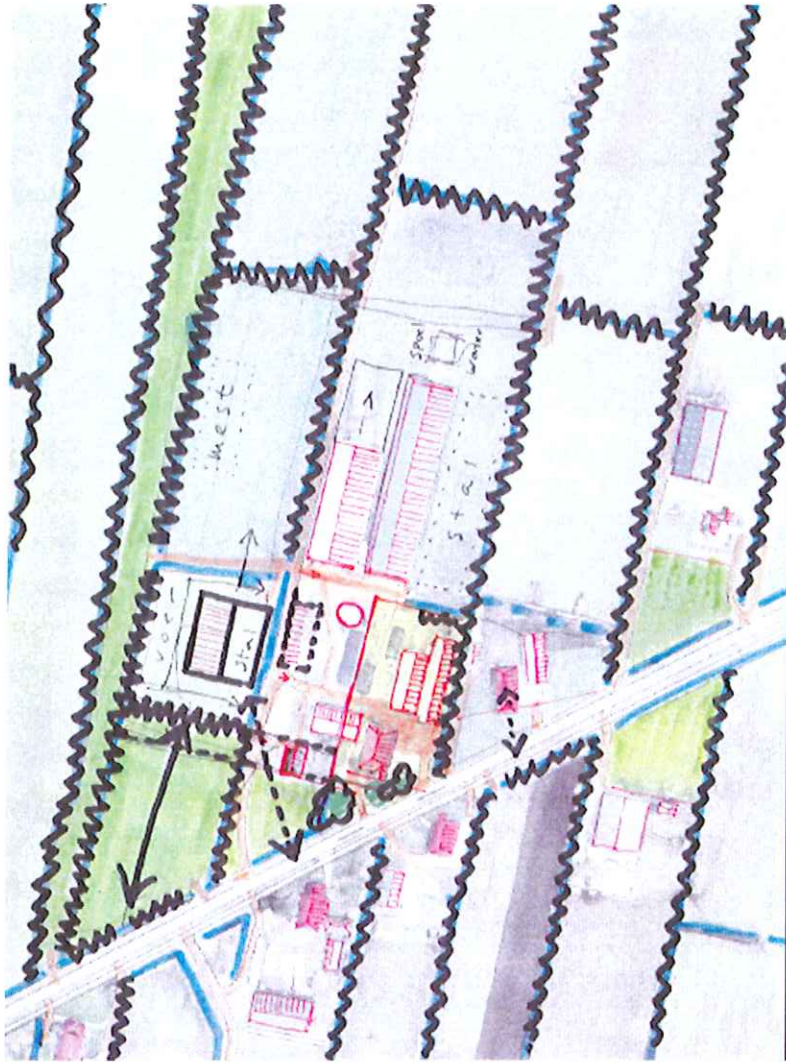
De houtsingel naast de pluimveestal moet gehandhaafd blijven. De mestzak en de opslag voor spoelwater voegen zich zo in de twee kamers. Ter behoud van het landschapspatroon is ruimte-laten tussen de beplanting en de bebouwing heel belangrijk. Bijvoorbeeld: de afstand tussen de voeropslag en de mestzak ten opzichte van de sloot en de houtsingel is op tekening ingeschat. Zij dienen echter op voldoende ruimte (5 meter) van de bomen te worden aangelegd. In het kader hiervan heeft het ook de voorkeur om de houten stal te slopen. De takken van de bomen hangen over de lage stal heen. Door sloop komt er ruimte tussen de houtsingel en de ligboxenstal en wint het historische erf in visueel aanzicht. Tijdens de werksessie bleek dat de houten stal voorlopig zal worden gebruikt voor opslag van materiaal. Sloop van deze houten stal zal op termijn worden overwogen. De bestaande sloot + singel aan de achterzijde van de stal moet wel blijven, omdat zij behoort bij de maat en de diepte van het historische erf. Bij een eventuele uitbreiding van een derde pluimveestal is deze beplanting belangrijk.

Omdat het gat tussen de tweede bedrijfswoning en de dwarsgeplaatste stal onbeplant is, wordt voorgesteld om deze effectief met beplanting te vullen. Er zijn vele mogelijkheden waarmee dit zou kunnen.

Voor de nieuwbouw zijn in het rood aangegeven de zichtbare en daarom belangrijke wanden, gezien vanaf de openbare weg. Het is gewenst om bij de keuze van de steen uit te gaan van die van de kleur van de baksteen van de woning. Zo ontstaat er eenheid en samenhang. Beton in het zicht is een te lichte kleur en past niet in de eis om gedekte kleuren te kiezen.

Het bovenomschreven advies is op de onderstaande figuren nader verbeeld.

Gemeente Achtkarspelen
T.a.v. mevrouw H. Planting
Postbus 2
9285 ZV BUITENPOST

Gemeente Achtkarspelen
Ingekomen d.d.

24 JUN 2013

No.

Afd. *PBO*

B. en W.

Leeuwarden, 20 juni 2013
Bijlage(n): 1

Ons kenmerk: WFN1308371
Tel: 058-292 2612 / J.P. van der Kloet

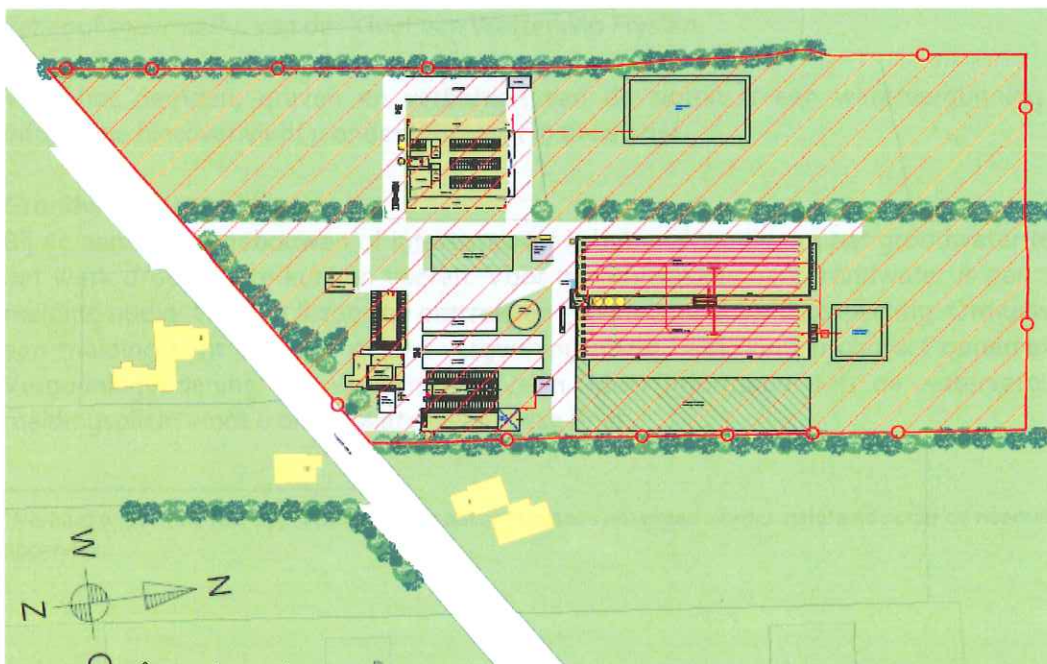
Cluster Plannen
Uw kenmerk: 20130424-2-6874

Onderwerp: **VERZONDEN 21 JUNI 2013**
Wateradvies Hamsterpein 3 te Drogeham

Geachte mevrouw Planting,

Op 24 april 2013 is door u een digitale watertoets doorlopen voor de Hamsterpein 3 te Drogeham. Op dit plan is de normale watertoetsprocedure van toepassing. Redenen hiervoor zijn dat het verhard oppervlak toeneemt met meer dan 2000m^2 en dat het dempen en graven van sloten onderdeel is van het plan. In de normale procedure stelt Wetterskip Fryslân een wateradvies op, waarin wij ingaan op de specifieke punten van het betreffende plan. Deze brief vormt het wateradvies voor het hierboven genoemde plan.

De figuur op de vorige bladzijde toont de toekomstige inrichting van het plangebied. Er wordt een nieuw ligboxenstal gebouwd (1.680m²) en de bestaande pluimveestal wordt verlengd (1.000m²). Daarnaast wordt erfverharding aangelegd (ca. 1.300m²). Ook gaat de initiatiefnemer een mestzak aanleggen met een oppervlak van 1250m². U geeft aan dat de mestzak een permanente voorziening is. Het hemelwater dat op de mestzak valt zal, net las bij erfverharding, versneld afstromen naar de omgeving. Wij zien de mestzak daarom ook als een vorm van verhard oppervlak. In totaal gaat het om circa 5.250m² nieuw verhard oppervlak.

Toename verhard oppervlak

In de bestaande situatie, waarin het terrein onverhard is, wordt het hemelwater vertraagd afgevoerd. Door de realisatie van het plan wordt circa 5.250m² verhard. Een toename van verhard oppervlak¹ heeft versnelde afvoer van neerslag tot gevolg. Om ervoor te zorgen dat de versnelde afvoer in de toekomst niet tot overlast leidt, hanteert Wetterskip Fryslân het uitgangspunt dat een toename van verhard oppervlak gecompenseerd moet worden door waterberging aan te leggen. De toename van verhard oppervlak compenseert u door 10% van de toename van verhard oppervlak als nieuw oppervlaktewater aan te leggen. De kosten van de compensatie zijn voor de initiatiefnemer van het plan. De realisatie van het verhard oppervlak en de realisatie van de waterberging moeten beide plaatsvinden in hetzelfde peilvak.

De bestaande watergang tussen de nieuwe ligboxenstal en de mestzak wil de initiatiefnemer gaan dempen. Het dempen van watergangen moet de initiatiefnemer voor 100% compenseren. De betreffende sloot heeft een wateroppervlak van circa 135m².

Het verhard oppervlak neemt toe met 5250m². Ter compensatie moet de initiatiefnemer 525m² aan nieuw oppervlaktewater aanleggen. De demping van 135m² moet voor 100% worden gecompenseerd. In totaal gaat het om 660m² nieuw oppervlaktewater. U geeft aan dat aan de zuidkant van de nieuwe ligboxenstal een nieuwe sloot wordt gegraven ten behoeve van de landschappelijke inpassing. Deze sloot zal een lengte krijgen van circa 55 meter. Wanneer de initiatiefnemer de volledige 660m² wateroppervlak in deze sloot gaat realiseren wordt dit een behoorlijk brede sloot met op de waterlijn een breedte van meer dan 10 meter. Voor het onderhoud aan de sloten is het beter deze sloot aan te leggen met een breedte op de waterlijn van circa 4 meter, dit betreft dan een wateroppervlak van 220m². De overige 440m² kan de initiatiefnemer realiseren door bestaande perceel sloten langs zijn gronden te verbreden. Graag horen wij van u op welke manier u de compensatie wilt realiseren. U kunt daarvoor contact opnemen met de heer Y. Faber of mevrouw J. van der Kloet van Wetterskip Fryslân.

Voor het dempen, graven en verbreden van de sloten is een watervergunning nodig. Meer informatie hierover vindt u onder *Waterwet* in deze brief.

Grondwateronttrekking

Bij de aanleg van gebouwen of infrastructuur is het vaak nodig om het grondwater te verlagen om het werk droog uit te kunnen voeren. Voor het onttrekken van grondwater is een vergunning of melding nodig. Ook het lozen van onttrokken grondwater is meldingsplichtig. Om te weten of u met een melding kunt volstaan of een vergunning nodig hebt, kunt u contact opnemen met Cluster Vergunningverlening van Wetterskip Fryslân. Meer informatie over de watervergunning en de meldingsplicht vindt u onder *Waterwet* in deze brief.

---

¹ Verhard oppervlak: Alle oppervlakten zoals daken, trottoirs en wegen worden gerekend onder de noemer verhard oppervlak.

Afvalwater- en regenwatersysteem

Om het aantal overstortingen van rioolwater en de belasting van rioolwaterzuiveringen te beperken, is het uitgangspunt om regenwater en rioolwater zoveel mogelijk gescheiden af te voeren.

In geval van dit bouwplan kunt u het hemelwater afkomstig van verhard oppervlak, onder bij *Waterkwaliteit* genoemde voorwaarden, lozen op het oppervlaktewater.

Waterkwaliteit

Om een goede waterkwaliteit te realiseren moet u voorkomen dat milieubelastende stoffen in het oppervlaktewater terecht komen. De bouwwijze en onderhoudstechniek moeten emissievrij zijn. Tevens dient u te bouwen met milieuvriendelijk en duurzaam materiaal.

U dient te voorkomen dat mest, voederresten en perssappen in het oppervlaktewater terecht komen. Hierbij moet u voldoen aan het Lozingenbesluit Open teelt en Veehouderij. Voor meer informatie of verder advies hierover kunt u contact opnemen met Cluster Vergunningverlening van Wetterskip Fryslân, bereikbaar via telefoonnummer 058-292 2222.

Drooglegging² en waterpeilen

Bij het realiseren van bebouwing en het aanleggen van de verharding moet u rekening houden met voldoende drooglegging om bijvoorbeeld opdrijven van verharding te voorkomen. We adviseren voor bebouwing met kruipruimte een drooglegging van 1,10m en voor bebouwing zonder kruipruimte een drooglegging van 0,70m gerekend vanaf de te realiseren bovenkant vloer. Ook voor verharding adviseren wij een drooglegging van 0,70m.

De bouwlocatie ligt in een peilgebied met het boezempeil van NAP -0,52m. De geschatte gemiddelde maaiveldhoogte ligt tussen de +0,30 m NAP en de +0,70 m NAP.

Het plangebied ligt vrij voor de boezem. Dit betekent dat het plangebied niet door een boezemkade wordt beschermd tegen hoge waterstanden in de Friese boezem. U moet daarom rekening houden met hoogwater in het kader van regionale wateroverlast. Het bijbehorende maatgevend boezempeil is hier NAP +0,07 m. Dit peil, behorend bij een situatie met een kans van voorkomen van 1/100 per jaar, mag tot 1 meter voor de gevel voorkomen.

In dit geval is de droogleggingsnorm de strengste norm. De maaiveldhoogte in het plangebied voldoet aan de droogleggingsnorm.

Waterwet

Voor alle ingrepen in de waterhuishouding moet de initiatiefnemer tijdig een vergunning aanvragen of een melding indienen in het kader van de Waterwet. Onder ingrepen in het watersysteem verstaan wij ook het onttrekken van grondwater en het lozen daarvan op het oppervlaktewater. Op onze website (www.wetterskipfryslan.nl/waterwet) treft u meer informatie aan over de Waterwet en u kunt daar onder andere ook meldingsformulieren en het aanvraagformulier voor een watervergunning downloaden. De aanvraag voor een watervergunning of de melding kunt u ook gelijktijdig met de omgevingsvergunningaanvraag indienen via het omgevingsloket online (www.omgevingsloket.nl).

² De drooglegging is de afstand tussen waterpeil in de sloot en het maaiveld. Voor woningen wordt voor het maaiveld de bovenkant van de vloer genomen.

Procesafspraken

Wij gaan er van uit dat u de in deze watertoets vermelde adviezen opvolgt en meeneemt in de verdere planvorming. Wij vragen u om het wateradvies te communiceren met de initiatiefnemer. Wanneer u de vermelde adviezen opvolgt zien wij met betrekking tot het voorliggende plan geen waterhuishoudkundige bezwaren. Hierbij geven wij dan ook een positief wateradvies. Graag vernemen wij van u op welke manier de initiatiefnemer de compensatie gaat realiseren.

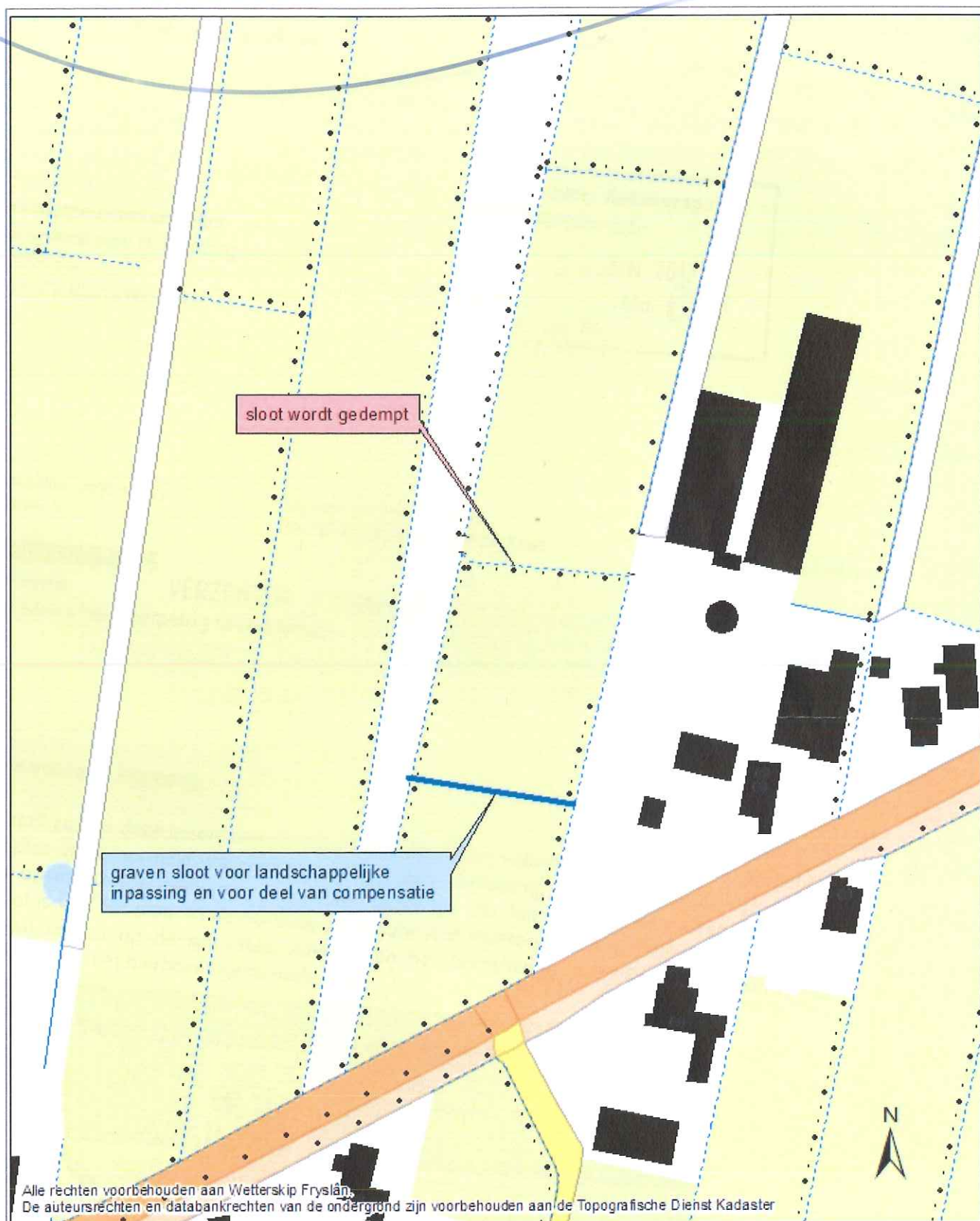
De in deze brief genoemde personen zijn telefonisch bereikbaar via het algemene telefoonnummer van Wetterskip Fryslân: 058-292 22 22.

Hoogachtend,

namens het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân,

drs. R. Smit,
Cluster Plannen.

Hamsterpein 3 te Drogeham Dempen en graven van sloten

in opdracht van: JvdK

schaal: 1:2.000

vervaardigd door: JvdK

datum: 13/5/2013

formaat: A4 staand

bijlage: 1

Postbus 35
8900 AA LEEUWARDEN
(058) 292 22 22
www.wetterskipfryslan.nl

TOETSING FLORA- EN FAUNAWET
VOOR DE UITBREIDING VAN EEN AGRARISCH BEDRIJF
AAN HAMSTERPEIN 3 TE DROGEHAM

TOETSING FLORA- EN FAUNAWET VOOR DE UITBREIDING VAN EEN
AGRARISCH BEDRIJF AAN HAMSTERPEIN 3 TE DROGEHAM

Gebruik en overname van gegevens
alleen toegestaan met volledige bronvermelding:

*Buro Bakker (2013);
Toetsing Flora- en faunawet voor de uitbreiding van een agrarisch bedrijf aan
Hamsterpein 3 te Drogeham
In opdracht van Pietersma & Spoelstra te Drogeham*

in opdracht van:

PIETERSMA & SPOELSTRA TE DROGEHAM

contactpersoon:

DHR. A.J. SPOELSTRA

uitgevoerd door:

BURO BAKKER ADVIESBURO VOOR ECOLOGIE BV

Weiersloop 9 Postbus 10034 9400 CA Assen - tel. 0592-313389 - info@burobakker.nl

Projectleiding:

Ir. M.S. van Kerkvoorde

Veldwerk & Rapportage

Ing. M.W. Bokje

Inhoud

1	INLEIDING	1
1.1	AANLEIDING EN DOEL.....	1
1.2	WETTELIJK KADER.....	1
1.3	METHODE	1
1.4	PLANGEBIED	2
1.5	VOORGENOMEN ONTWIKKELING	2
2	FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE: POTENTIES, EFFECTEN EN VERVOLG.....	3
2.1	FLORA.....	3
2.2	VOGELS.....	3
2.3	VLEERMUIZEN	4
2.4	GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN.....	4
2.5	REPTIELEN EN AMFIBIEËN.....	5
2.6	VISSEN	5
2.7	ONGEWERVELDEN	5
2.8	LICHT BESCHERMDE SOORTEN.....	5
3	CONCLUSIES	7
3.1	SAMENVATTING MATIG EN ZWAAR BESCHERMDE SOORTEN.....	7
3.2	SAMENVATTING VERVOLG.....	7
	BRONNEN.....	8
	BIJLAGE I FLORA- EN FAUNAWET	

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING EN DOEL

Vee- en pluimveehouderij Mts. M.B.S. Van Minnen-Postma aan Hamsterpein 3 te Drogeham (gemeente Achtkarspelen) wil het agrarisch bedrijf uitbreiden. Aan de westkant van het perceel zal een nieuwe stal worden gebouwd. Aan de noordkant van deze stal komt een mestzak. Hiervoor zal een sloot worden gedempt. De vegetatie op het te bebouwen deel zal verdwijnen.

Effecten op beschermde flora en fauna als gevolg van de gewenste ontwikkeling, kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Buro Bakker is gevraagd om middels een verkennende toetsing (quicksan) eventueel aanwezige beschermde flora en fauna in beeld te brengen en de effecten van de gewenste ontwikkeling op deze soorten te beoordelen.

Met de quickscan wordt eenduidig in beeld gebracht of en welke beschermde soorten in het plangebied aanwezig kunnen zijn. Indien de gewenste ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten voor deze soorten, leidt de quickscan tot aanbevelingen voor vervolgstappen. Het uiteindelijke doel is het afstemmen van de ontwikkeling op de aanwezigheid van beschermde soorten, zodat gewerkt wordt binnen de kaders van de Flora- en faunawet.

1.2 WETTELIJK KADER

De Nederlandse natuurwetgeving is gebaseerd op de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. De soortbescherming is hierbij uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet beschermt een aantal veelal zeldzame of kwetsbare planten- en diersoorten. Relevant zijn in het kader van deze quickscan vooral de bepalingen die van toepassing zijn op ruimtelijk inrichting en ontwikkeling. De Flora- en faunawet is overal in Nederland van toepassing, ongeacht het type of de omvang van de werkzaamheden of activiteiten.

Er worden in de Flora- en faunawet drie verschillende beschermingsniveaus gehanteerd: een lichte, een matige en een zware bescherming. Voor soorten met een lichte bescherming geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen. Bij matig en zwaar beschermde soorten zijn mitigerende maatregelen van toepassing als effecten van de gewenste ontwikkeling niet uitgesloten kunnen worden. Dit betekent dat ontwerp, planning en/of uitvoering afgestemd moeten worden op de beschermde soorten, zodanig dat de functionaliteit van de verblijfplaats van deze soorten behouden blijft. Een ontheffingsprocedure treedt in werking als mitigatie niet mogelijk is.

Een toelichting op de Flora- en faunawet staat in Bijlage I.

1.3 METHODE

Voor de beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie bronnen achter in dit rapport). Op 13 maart 2013 is een ecologische verkenning in het gebied uitgevoerd. Daarbij is gelet op de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Daarnaast zijn inschat-

tingen gemaakt van het (mogelijke) voorkomen van beschermde soorten op basis van terreinkenmerken.

1.4 PLANGEBIED

Het agrarisch bedrijf is gelegen aan Hamsterpein 3 in Drogeham (gemeente Achtkarspelen). In figuur 1 is een luchtfoto van het plangebied weergegeven.

Figuur 1: De ligging van het agrarisch terrein met het plangebied rood omlijnd. (Luchtfoto: Google Earth).

Het plangebied bestaat grotendeels uit weiland met een sloot. Het overig deel bestaat uit erf met opslag van materieel en een mestbult.

Figuur 2: Impressie van het plangebied.

1.5 VOORGENOMEN ONTWIKKELING

De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit de volledige verwijdering van alle aanwezige vegetatie en het dempen van een sloot. Verder zal het erf met opslag verdwijnen.

2 FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE: POTENTIES, EFFECTEN EN VERVOLG

In de paragrafen 2.1 tot en met 2.7 wordt de (mogelijke) aanwezigheid van zwaar en matig zwaar beschermde flora en fauna besproken. De mogelijke aanwezigheid van deze soorten kan leiden tot de aanbeveling voor vervolgonderzoek of tot een mitigatieopgave. In paragraaf 2.8 wordt ingegaan op de aanwezigheid van licht beschermde soorten.

Tevens worden de effecten beoordeeld die de voorgenomen ontwikkeling heeft op beschermde flora en fauna.

2.1 FLORA

Voorkomen

In het plangebied is geen beschermde flora aangetroffen. De bomen zijn Elzen. Het weiland bestaat voornamelijk uit Engels raaigras met daartussen enkele algemene soorten als Kleine brandnetel en Hondsdraf. Langs de sloot groeien soorten als Pitrus en Schietwilg.

Effecten en vervolg

Beschermde flora is niet aanwezig en valt, ondanks de tijd van het jaar waarin flora slecht zichtbaar is, aan de hand van biotoopeigenschappen uit te sluiten. Het terrein is hiervoor te voedselrijk. Effecten en vervolgstappen zijn daarom niet aan de orde.

2.2 VOGELS

Voorkomen

Jaarrond beschermde soorten

De aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen kan met deze quickscan worden uitgesloten. De bomen bevatten geen roofvogelnesten en het terrein is niet geschikt voor andere soorten met jaarrond beschermde nesten.

Algemene broedvogels

In de bomen en andere hoge vegetatie kunnen meerdere soorten kleine vogels tot broeden komen. Soorten die zijn waargenomen en die tot broeden kunnen komen zijn Winterkoning, Merel, Zanglijster en Heggenmus.

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde soorten

Soorten met een jaarrond beschermde nestplaats zijn niet aanwezig. Effecten en vervolgstappen zijn daarom niet aan de orde.

Algemene broedvogels

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot verstoring of vernietiging van nesten. Dit betreft zowel de vogels die in het plangebied zelf broeden als de vogels die binnen de beïnvloedingssfeer van de werk-

zaamheden broeden. Dergelijke verstoring is niet toegestaan en hiervoor wordt bovendien geen ontheffing verleend.

Vanwege de mogelijke aanwezigheid van nesten van broedvogels dienen de werkzaamheden daarom in eerste instantie buiten het broedseizoen plaats te vinden. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot half juli. Wanneer dit niet mogelijk is, moet het plangebied voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd worden op de aanwezigheid van nesten. Deze controle moet worden uitgevoerd door een vogelkundige. De kans bestaat dan dat het werk stilgelegd moet worden.

2.3 VLEERMUIZEN

Verblijfplaatsen

De aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen op het perceel kan met dit onderzoek worden uitgesloten. Er bevinden zich geen gebouwen op het perceel waarin gebouwbewonende soorten kunnen voorkomen en de bomen zijn te jong om holtes te kunnen bevatten voor boombewonende soorten.

Belangrijke vliegroutes

De aanwezigheid van vliegroutes kan met dit onderzoek worden uitgesloten. De aanwezige bommenrij is niet geschikt om gebruikt te worden als vliegroute omdat deze niet uitkomt op bijvoorbeeld essentieel foerageergebied. Overige lijnvormige elementen die als vliegroute gebruikt kunnen worden zijn niet aanwezig.

Belangrijk foerageergebied

Het gehele onderzochte gebied fungeert mogelijk als foerageergebied voor vleermuizen. In de omgeving zijn echter voldoende alternatieve foerageerplaatsen, dus het zal hooguit om een marginaal foerageergebied gaan. De aanwezigheid van essentieel foerageergebied kan hiermee worden uitgesloten.

Effecten en vervolg

Er zijn geen nadelige effecten op de vleermuizen. Er zijn hierdoor geen verdere stappen noodzakelijk.

2.4 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Voorkomen

In het plangebied worden alleen licht beschermde soorten verwacht. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van zwaarder beschermde soorten, zoals de zwaar beschermde Waterspitsmuis kan met dit onderzoek worden uitgesloten. De sloot in het plangebied is daarvoor niet schoon genoeg en bevat te weinig voedsel in de vorm van macrofauna. Ook de middelzwaar beschermde Steenmarter kan met dit onderzoek worden uitgesloten. Er zijn geen sporen in het plangebied aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van deze soort.

Effecten en vervolg

Er zijn geen soorten met een zware of matig zware bescherming aanwezig. Effecten en vervolgstappen zijn derhalve niet aan de orde.

2.5 REPTIELEN EN AMFIBIEËN

Voorkomen

Alleen de sloot is hooguit geschikt voor enkele licht beschermde amfibieënsoorten. Soorten als Bastaardkikker en Kleine watersalamander kunnen de sloot gebruiken als voortplantingsplek. De aanwezigheid van reptielen of zwaarder beschermde amfibieënsoorten in het plangebied kunnen aan de hand van verspreidingsgegevens worden uitgesloten.

Effecten en vervolg

Zwaarder beschermde soorten komen niet voor. Effecten en vervolgstappen zijn daarom niet aan de orde.

2.6 VISSSEN

Voorkomen

Het aanwezige slootje is hooguit geschikt voor de algemene Tiendoornige stekelbaars. Overige soorten kunnen worden uitgesloten. De sloot heeft geen goede verbinding met grotere wateren en is bovendien niet schoon genoeg.

Effecten en vervolg

Er komen geen vissen met een zware of matig zware bescherming in het plangebied voor. Effecten en vervolgstappen zijn daarom niet aan de orde.

2.7 ONGEWERVELDEN

Voorkomen

Ondanks de tijd van het jaar waarin nauwelijks ongewervelden zichtbaar zijn kan het voorkomen van overige zwaarder beschermde soorten (libellen, dagvlinders en andere ongewervelden) op voorhand worden uitgesloten. Het biotoop is niet geschikt voor deze soorten.

Effecten en vervolg

Effecten en vervolgstappen zijn niet aan de orde.

2.8 LICHT BESCHERMDE SOORTEN

Voorkomen

Naast de in dit hoofdstuk behandelde matig en zwaar beschermde soorten, zal ook een aantal licht beschermde soorten voorkomen. In tabel 1 is hiervan een overzicht opgenomen.

Tabel 1 Overzicht van licht beschermde flora en fauna die (waarschijnlijk of mogelijk) in het plangebied aanwezig is.

Soortgroep	Soort	Type waarneming
Zoogdieren	Mol <i>Talpa europaea</i>	Aanwezig
	Bosspitsmuis <i>Sorex araneus</i>	Mogelijk aanwezig
	Rosse woelmuis	Mogelijk aanwezig
	Bosmuis <i>Apodemus sylvaticus</i>	Mogelijk aanwezig
	Huisspitsmuis <i>Crocidura russula</i>	Mogelijk aanwezig
	Veldmuis <i>Microtus arvalis</i>	Mogelijk aanwezig
	Aardmuis <i>Microtis agrestis</i>	Mogelijk aanwezig
	Hermelijn <i>Mustela erminea</i>	Mogelijk aanwezig
	Wezel <i>Mustela nivalis</i>	Mogelijk aanwezig
Amfibieën	Bruine kikker <i>Rana temporaria</i>	Mogelijk aanwezig
	Bastaardkikker <i>Rana klepton esculenta</i>	Mogelijk aanwezig
	Gewone pad <i>Bufo bufo</i>	Mogelijk aanwezig
	Kleine watersalamander <i>Triturus vulgaris</i>	Mogelijk aanwezig

Effecten en vervolg

De negatieve effecten op licht beschermde planten en dieren zullen niet leiden tot het vernietigen van hele populaties. Het betreft allemaal algemene soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling. Schade aan soorten waarvoor een vrijstelling geldt voor de Flora- en faunawet hoeft niet te worden gecompenseerd. Op deze soorten is de zorgplicht wel van kracht (artikel 2 Flora- en faunawet). De zorgplicht bepaalt dat men wilde planten en dieren zo min mogelijk schade dient te berokkenen. Een veelgebruikte invulling van deze zorgplicht bestaat uit het ongeschikt maken van het plangebied voor dieren, door het aanwezige gras enkele dagen voorafgaande aan de werkzaamheden kort af te maaien. Hierdoor kunnen eventueel aanwezige amfibieën en kleine zoogdieren de tijd krijgen het plangebied te verlaten.

3 CONCLUSIES

3.1 SAMENVATTING MATIG EN ZWAAR BESCHERMDE SOORTEN

Tabel 2 Overzicht van waargenomen of waarschijnlijk in het plangebied voorkomende zwaar of matig zwaar beschermde fauna.

Soortgroep	Soort	Functie	Beschermings-regime
Vogels	Alle broedvogels	Nestgelegenheid	Zwaar beschermd

De aanwezigheid van andere soorten met een zware of matig zware bescherming kan op basis van deze quickscan worden uitgesloten.

De overige in het plangebied gevonden en te verwachten soorten zijn licht beschermd. Voor deze soorten geldt een vrijstelling. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft voor deze soorten niet te worden aangevraagd. De algemene zorgplicht (zie Bijlage 1) is dan wel van kracht.

3.2 SAMENVATTING VERVOLG

- De mogelijke aanwezigheid van een aantal broedvogels leidt tot de noodzaak om de werkzaamheden in eerste instantie buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot half juli. Wanneer dit niet mogelijk is, moet het plangebied voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd worden op de aanwezigheid van nesten. Deze controle moet worden uitgevoerd door een vogelkundige. De kans bestaat dat het werk stilgelegd moet worden.
- De aanwezigheid van de licht beschermde diersoorten zal niet leiden tot het vernietigen van hele populaties. De gunstige staat van instandhouding van deze soorten is niet in het geding. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling. De zorgplicht is voor deze soorten wel van kracht.

BRONNEN

Zoogdieren

P. Twisk, A. van Diepenbeek en J.P. Bekker, 2010. Veldgids Europese zoogdieren. KNNV Uitgeverij.

Amfibieën

T. Stumpel en H. Strijbosch, 2009. Veldgids Amfibieën en Reptielen. KNNV Uitgeverij.

Vogels

DR-loket, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten Flora- en faunawet.

Overig

www.waarneming.nl

www.telmee.nl

maps.google.nl

BIJLAGE I FLORA- EN FAUNAWET

Wetsartikelen

Door de in april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet is de verplichting ontstaan om ruimtelijke plannen aan deze wet te toetsen. Het doel van de wet is om in het wild levende planten en dieren te beschermen. Voor dit project zijn de volgende artikelen van de wet relevant:

- Artikel 2 legt een zorgplicht op. Dat houdt in dat ingrepen zodanig worden uitgevoerd dat de beïnvloeding van de in het wild levende soorten planten en dieren minimaal is.
- Artikel 8 verbiedt het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
- Artikel 9 verbiedt het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 10 verbiedt het verontrusten van beschermde dieren.
- Artikel 11 verbiedt het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten of holen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen.

Beschermingscategorieën

De Flora- en faunawet in samenhang met het Besluit en de Regeling beschermde dier- en plantensoorten biedt de mogelijkheid tot het verkrijgen van vrijstellingen en ontheffingen van die verboden, mits aan voorwaarden wordt voldaan. De volgende beschermingsregimes worden onderscheiden:

Licht beschermde soorten. Hieronder vallen de zogenaamde tabel 1-soorten. Dit betreft een aantal beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling, mits bij ingrepen sprake is van de uitvoering van bepaalde werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Matig beschermde soorten. Dit betreft soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling of ontheffing wordt verleend. Voor deze soorten geldt een vrijstelling, als volgens een door de Minister van LNV (thans EL&I) goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. Als niet volgens een gedragscode wordt gewerkt, zal voor deze soorten een ontheffing aangevraagd moeten worden. Deze ontheffing wordt verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten (de zogenaamde lichte toets).

Zwaar beschermde soorten. Dit zijn soorten die vermeld zijn in bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, alsmede soorten die voorkomen op Bijlage IV van de Habitatrictlijn alsmede de van nature binnen de Europese Unie voorkomende vogelsoorten. Een ontheffing met betrekking tot deze soorten wordt verleend als wordt voldaan aan drie criteria: 1) er wordt geen af-

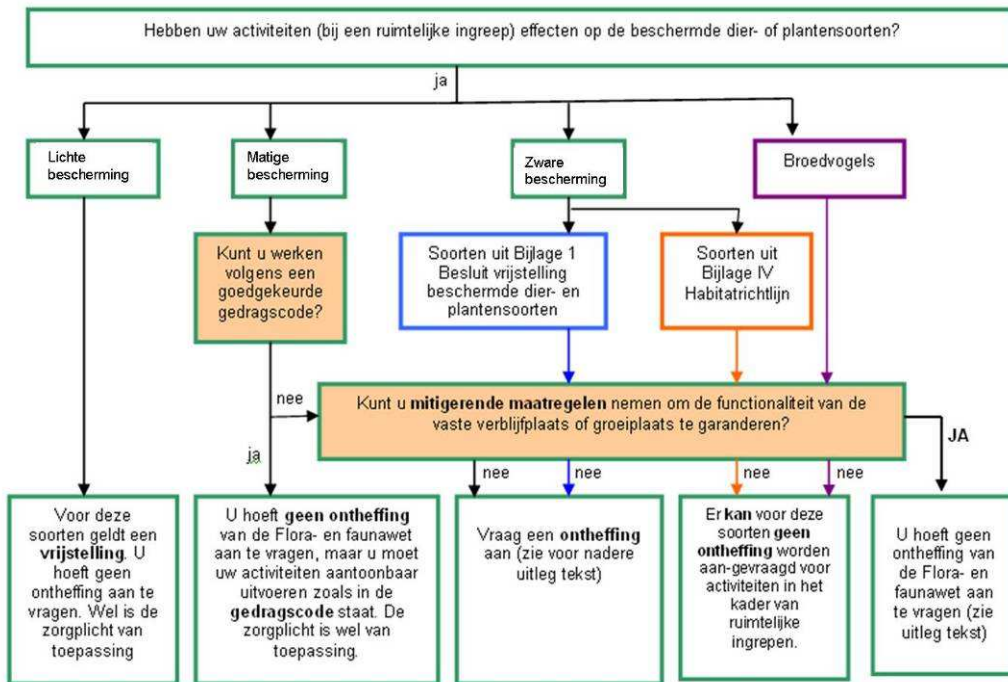
breuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten; 2) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang; 3) er is geen andere bevredigende oplossing. Aan de alle drie de criteria moet worden voldaan. Deze vormen gezamenlijk de zogenaamde uitgebreide toets.

Broedvogels Voor vogels, evenals voor diersoorten genoemd op bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bepaalde soorten die bij amvb zijn aangewezen, geldt ingevolge de Flora- en wet het zwaardere beschermingsregime. Dit beschermingsregime is aan de orde bij de ontheffingverlening. Werkzaamheden waarbij nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord, zijn op grond van artikel 11 Flora- en faunawet verboden. Voor veel vogels wordt aangenomen dat zij alleen tijdens het broedseizoen een nestplaats respectievelijk een vaste rust- en verblijfplaats hebben en buiten deze periode niet. Om te voorkomen dat in strijd wordt gehandeld met het verbod van artikel 11 Flora- en faunawet, dient in dat geval het broedseizoen te worden ontzien. Voor een kleine groep vogels geldt dat zij hun nestplaatsen respectievelijk hun vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond in gebruik (kunnen) hebben. Deze plaatsen vallen dan ook jaarrond onder het beschermingsregime van artikel 11. De vogelsoorten waarvoor dit geldt, zijn door de Dienst Regelingen van het Ministerie van EL&I vermeld op de "Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep" van augustus 2009. Door het treffen van mitigerende maatregelen kan worden voorkomen dat in strijd wordt gehandeld met de verbodsbepaling van artikel 11 Flora- en faunawet. Indien aantasting of verstoring van de nestplaats of de vaste rust- en verblijfplaats niet te voorkomen is, dient een ontheffingsaanvraag te worden ingediend.

TOETSINGSKADER FLORA- EN FAUNAWET

Stroomschema

Op 26 augustus 2009 is door het toenmalige ministerie van LNV een aangepast beoordelingsschema voor de ontheffingsplicht bij ruimtelijke ingrepen gepubliceerd (Min. LNV, 2009). Centraal in deze beoordelingswijze staan de mitigerende maatregelen waarmee de functionele leefomgeving van beschermde planten en dieren behouden moet blijven. Pas als de effecten van de beoogde ruimtelijke ingrepen op beschermde soorten niet gemitigeerd kunnen worden, is er in het kader van de Flora- en faunawet sprake van een ontheffingsplicht. In het stroomschema in figuur A is de beoordelingswijze voor soorten met een verschillend beschermingsregime uitgewerkt.

Figuur A. Stroomschema van de werking van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen (op basis van: ministerie van LNV, 2009).

Mitigatie als uitgangspunt

Als er bij de effectenbeoordeling van een activiteit is vastgesteld dat negatieve gevolgen op beschermde soorten kunnen optreden (dat wil zeggen: overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 8 t/m 12 in de Flora- en faunawet), zijn vervolgstappen aan de orde. Met uitzondering van de categorie 1 soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, staat het treffen van mitigerende maatregelen hierbij steeds centraal. Mitigerende maatregelen zijn gericht op het voorkomen van negatieve gevolgen van een activiteit. Onder mitigatie valt bijvoorbeeld het aanpassen van de planning van de werkzaamheden op de aanwezigheid van beschermde soorten, het wegvangen van dieren voorafgaand aan werkzaamheden of het aanbieden van alternatieve verblijf- en foerageerplekken.

De mitigerende maatregelen zijn voldoende als de functionaliteit van het leefgebied continu behouden blijft. Belangrijke aspecten hierbij zijn:

- Het leefgebied omvat naast een voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats ook de foerageergebieden en de migratieroutes die nodig zijn om de verblijfplaats te gebruiken.
- Ook een tijdelijke achteruitgang als gevolg van de activiteit is niet toegestaan. De mitigatie moet dus al werken op het moment dat het negatieve effect van de activiteit optreedt.
- Over het succes van de mitigerende maatregel dient een hoge mate van zekerheid te bestaan. Deze zekerheid kan bijvoorbeeld verkregen worden door wetenschappelijk onderzoek of aantoonbare praktijkervaringen.

Procedures per beschermingscategorie

Uit figuur A. blijkt dat er bij elke beschermingscategorie op een andere manier invulling gegeven kan worden aan de mitigatie van effecten.

Licht beschermde soorten. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling. Er geldt geen mitigatieverplichting. Wel is de zorgplicht van toepassing. Deze plicht houdt in dat iedereen bij al zijn handelen nadelige gevolgen voor alle in het wild levende dieren en planten zoveel mogelijk moet voorkomen. Het onnodig toebrengen van schade is niet toegestaan.

Matig beschermde soorten. Voor het uitvoeren van mitigerende maatregelen kan bij matig beschermde soorten worden teruggegrepen op een goedgekeurde gedragscode (of eventueel zelf een gedragscode worden opgesteld). Gedragscodes worden opgesteld door sectoren (zoals waterschappen, gemeenten of de bouwsector) en ter goedkeuring voorgelegd aan Dienst Regelingen. Iedereen kan gebruik maken van deze gedragscodes voor zover de betreffende activiteit en het effect hiervan op beschermde soorten in de gedragscode zijn opgenomen. De situatie-specifieke uitwerking van de mitigatie moet dan worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Als geen gedragscode beschikbaar is, geldt de werkwijze zoals bij zwaar beschermde -soorten is beschreven.

Zwaar beschermde soorten. Het werken volgens een gedragscode is bij zwaar beschermde soorten niet toegestaan. De mitigerende maatregelen moeten in dit geval worden vastgelegd in een activiteitenplan. In de praktijk zullen de mitigerende maatregelen die in een activiteitenplan worden vastgelegd veel overeenkomst vertonen met een werkprotocol voor matig beschermde soorten. Een wezenlijk verschil is dat er geen goedkeuring van Dienst Regelingen aan een activi-

teitenplan ten grondslag ligt. Formeel is deze goedkeuring niet nodig; met de uitvoering van mitigerende maatregelen worden negatieve effecten immers voorkomen. Het Ministerie van EL&I adviseert echter wel om het activiteitenplan ter beoordeling aan Dienst Regelingen voor te leggen. Een positieve afwijzing van de aanvraag van Dienst Regelingen verkleint de kans op vertraging, bijvoorbeeld als er iemand bezwaar maakt tegen de plannen.

Vogels. Voor broedvogels bestaat de mitigatie in de regel uit het ontzien van de broedtijd of het treffen van maatregelen om te voorkomen dat vogels in het projectgebied tot broeden komen. Voor soorten met een jaarrond beschermde nestplaats is daarnaast een omgevingscheck vereist. Hierbij moet worden vastgesteld of de soort zelfstandig in de omgeving een vervangend nest kan vinden. Is dat niet het geval dan moet een alternatief nest worden aangeboden. Als ook dat niet mogelijk is, geldt er een ontheffingsplicht.

Ontheffingsplicht

Op het moment dat de functionaliteit van het leefgebied van beschermde soorten met het uitvoeren van mitigerende maatregelen niet gegarandeerd kan worden, is er sprake van een ontheffingsplicht. De aanvraag voor een ontheffing, of bij een WABO-procedure voor een zogenaamde verklaring van geen bedenkingen, wordt door Dienst Regelingen op de volgende criteria beoordeeld:

1. De gunstige staat van instandhouding van de soort
2. Is er sprake van een wettelijk belang (niet voor matig beschermde soorten)
3. Is er een alternatieve oplossing (niet voor matig beschermde soorten).

Dienst Regelingen zal beoordelen of het wettelijk belang zwaarder weegt dan overtreding van de verbodsbepalingen.

Voor soorten uit Bijlage IV van de Habitatrictlijn (dit betreft een aantal van de zwaar beschermde soorten, waaronder alle vleermuizen) alsmede voor broedvogels geldt dat ruimtelijke ingrepen geen wettelijk belang zijn voor een ontheffing. Er dient sprake te zijn van een zwaarder belang, zoals volksgezondheid, openbare veiligheid of grote redenen van openbaar belang. Als dit zwaardere belang niet aanwezig is, is voor deze soorten het uitvoeren van voldoende mitigerende maatregelen de enige manier om doorgang aan het initiatief te kunnen geven.

Rode lijsten

Soorten zijn opgenomen in Rode lijsten als ze worden bedreigd in hun voortbestaan. Deze lijsten omvatten verdwenen, ernstig bedreigde, bedreigde, kwetsbare en gevoelige planten en dieren in Nederland, verdeeld over achttien soortgroepen. Maatgevend voor plaatsing op deze lijst is mede de mate van afname van een soort in de afgelopen jaren. De Rode lijst biedt echter geen bescherming zoals de Flora- en faunawet dat doet. Voor het Ministerie van LNV zijn de Rode lijsten mede richtinggevend voor het voeren natuurbeleid. Het Ministerie streeft ernaar dat een volgende Rode lijst, die per soortgroep elke tien jaar verschijnt, kleiner zal zijn dan de huidige lijst. Hiertoe stimuleert het Ministerie dat bij bescherming en beheer van gebieden rekening wordt gehouden met de Rode lijst-soorten, en dat zo nodig en zo mogelijk aanvullende soortgerichte maatregelen zullen worden genomen. Van de verschillende overheden en terreinbeherende organisaties mag worden verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten

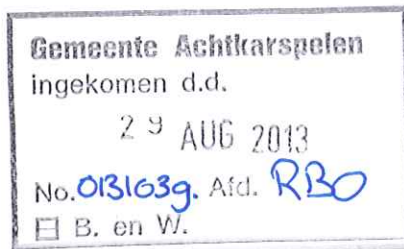

(Ministerie van LNV, 2004). In de Rode lijst worden diverse categorieën onderscheiden:

- ernstig bedreigd (EB): zeer sterk afgenomen en nu zeer zeldzaam;
- bedreigd (BE): sterk afgenomen en nu zeldzaam tot zeer zeldzaam, of zeer sterk afgenomen en nu zeldzaam;
- kwetsbaar (KW): matig afgenomen en nu vrij tot zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen en nu vrij zeldzaam;
- gevoelig (GE): stabiel of toegenomen maar zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen maar nog algemeen.

maart 2013

Vormgeving:
Joop Striker, Assen

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
tweebaksmarkt 52
telefoon: (058) 292 59 25
telefax: (058) 292 51 25

www.fryslan.nl
provincie@fryslan.nl
www.twitter.com/provfryslan

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Achtkarspelen
Postbus 2
9285 ZV BUITENPOST

Leeuwarden, 27 augustus 2013
Verzonden, **28 AUG. 2013**

Ons kenmerk : 01072066
Afdeling : Stêd en Plattelân
Behandeld door : A.H. van Dijk / (058) 292 55 36 of a.h.vandijk@fryslan.nl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :

Onderwerp : voorontwerp omgevingsvergunning bouw ligboxenstal en verlenging vleeskuikenstal Hamsterpein 3 te Drogeham

Geacht college,

Op 20 juni 2013 hebben wij bovengenoemd voorontwerp van de omgevingsvergunning, met toepassing van artikel 2.12, lid 1, sub a onder 3 van de Wabo (in afwijking van het bestemmingsplan), ter advisering ontvangen.

De provinciale belangen geven ons aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen.

Wij kunnen instemmen met de nu beoogde bedrijfsaanpassing en -uitbreiding. Wij merken daarbij op dat het bouwperceel van het gemengde bedrijf dat nu ontstaat bruto 3,35 ha beslaat, uitgaande van het natuurlijke casco van het erf, gevormd door de houstingels aan weerszijden. In dit geval achten wij het aanvaardbaar om uit te gaan van de netto maat, vrijwel 3 ha, waarbij het oostelijke perceelgedeelte, gelegen tussen de bestaande vleeskuikenstal en de oostelijke houstingel niet wordt meegerekend.

Het bedrijf is gelet op de beschikbare grond, 50 ha, slechts voor het melkveegedeelte aan te merken als grondgebonden. Wij achten een bovengrens van 3 ha bouwperceel in dit geval toch aanvaardbaar, omdat het gaat om een bestaand gemengd bedrijf en het niet grondgebonden deel daarvan qua aantal stuks vleeskuikens niet groeit.

Dat laatste komt overigens overeen met uw gemeentelijke beleid, zoals dat in de stukken is omschreven, om in principe niet mee te werken aan uitbreiding van (intensieve) stallen als daarmee uitbreiding van het aantal dieren annex is. Dat beleid is ook opgenomen in de door uw raad vastgestelde Kadernota Buitengebied en in het Voorontwerpbestemmingsplan voor het Buitengebied. Een verdere groei van het intensieve bedrijf(sgedeelte), waarvan in de ruimtelijke onderbouwing sprake is, laten wij hier dan ook buiten beschouwing.

Wij maken aanvullend nog wel de volgende opmerkingen

Landschappelijke inpassing (cat.2, Interpretatie Verordening/motivering)

Wij kunnen instemmen met de beoogde landschappelijke inpassing, er van uitgaande dat het Nije Pleats-advies van 13 november 2012 wordt gevolgd. De als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing bijgeleverde schets 'Inrichting en situering bedrijfsterrein' van 5 september 2012 bevat nog niet de elementen van dat advies, zoals bijvoorbeeld de aan te brengen dwarsloot en dwarssingel aan de voorkant van de nieuwe stal. Die beplanting bepaalt het zicht op de nieuwe stal vanaf de openbare (straat)kant en maakt dat het agrarisch erf zich vanaf de openbare weg manifesteert in één kamer, passend in het kenmerkende landschapspatroon.

Wij gaan er vanuit dat bij het ontwerp van de omgevingsvergunning een actuele inrichtingsschets/erfinrichtingsplan zit, overeenkomstig het Nije Pleats-advies, waarvan de uitvoering in de vergunning als voorwaarde wordt gesteld.

Archeologie (cat. 5, Omgevingstoets)

De uitbreiding blijft volgens de ruimtelijke onderbouwing binnen de grens van 5.000 m², resp. 2,5 ha, waarboven onderzoek nodig is.. Wij wijzen er op dat die redenering onjuist is. Het gaat blijkens FAMKE niet alleen om de oppervlakte van de uitbreiding van de bebouwing, maar om de uitbreiding van het totale bouwperceel op basis waarvan ingrepen in de grond via bouwen en werken/werkzaamheden mogelijk zijn. Die uitbreiding bedraagt ca 1 ha. Omdat sprake is van een uitbreiding van agrarische gebouwen en hier geen sprake is van waarden of streven naar behoud is volgens FAMKE desondanks geen nader onderzoek nodig. Wij adviseren om in de gemeentelijke ruimtelijke onderbouwing de redenering aan te passen.

Ook adviseren wij om in komende planologische situaties uit te gaan van het bruto oppervlak waarvan de functie/bestemming verandert op basis waarvan ingrepen in de grond via bouwen en werken/werkzaamheden mogelijk zijn..

Voor de betekenis van de categorie aanduiding verwijzen wij naar onze brief van 31 januari 2012, inzake "Nieuwe afspraken en werkwijze Wro per 1 februari 2012", nummer 984488.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

J.A. Jorritsma, voorzitter

drs. A.J. van den Berg, secretaris